

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 50

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

5 tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“**Cene inseratov:**Enostolpna petlinna vrsta
mali oglasi po Din 1:50 in
Din 2:—, večji oglasi na
45 mm višine po Din 2:50,
veliki po Din 3:— in 4:—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
obrazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6 III. Rokopis
se ne vračajo: neurankirana pisma se ne spre-
lema. Uredništva telefon 50, upravništva 328.**Političen list za slovenski narod.**Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sra-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.**1. december.**

Danes praznujejo narodi Jugoslavije naj-
večji dan v jugoslovanski zgodovini, dan, ki
mu nobene razmere in nobeni dogodki ne
morejo zmanjšati pomena ali ga celo izbrisati
iz našega narodnega koledarja. Verujemo, da
je 1. december dan, ki ga je Bog naredil v
zmyslu Mahničevih besed. Toda žal je šel ta
dan kasneje skozi človeške roke, in kar so
te iz njega napravile, je tako, da je današnje
svečano razpoloženje žal prepreženo tudi z
marsikaterimi trpkimi in grenkimi čustvi.

Po želji lastnega srca, po svoji lastni od-
ločitvi in lastnem prizadevanju smo se Slo-
vence ob svetovnem prevratu zedinili z brati
Hrvat in Srbi. Brez vsake skrite misli, brez
vsake sebične spekulacije smo prišli k njim
z vsem, kar smo imeli; ničesar si nismo tesno
srčno dali v naprej zavarovati, v trdni veri,
da je ista dobra in poštena volja za skupno
srečo in skupno dobrobit tudi pri bratih Srbih
in Hrvatih. Ali je bilo temu tako? Ne sodimo!

Dejstva vsekakor govore drugače.
Namesto neoviranega veselega razvijanja
na narodnem, kulturnem in gospodarskem po-
prišču temeljem samouprave, kar smo Slovenci
v novi državi s tako mirno gotovostjo prič-
kovali — kaj imamo danes v resnici? Država
se je proti slovesni obljubi v letu 1. decem-
bra 1918 proti naši volji uredila centralistično.
Naša politična samouprava ni samo okrnjena,
ampak je že popolnoma izginila, v šoli in ura-
dih se naš jezik zapostavlja in umika neki
»jugoslovenščini«, neprestano se moramo bo-
riti za svoje stare in nove kulturne ustanove,
boriti za versko vzgojo v javnih šolah in za
obstoje svojih zasebnih vzgojnih zavodov. Niti
za hip nam ne da režim, da se umirimo, da se
je enkrat oddihnemo od neprestane narodne
straže in boja in se zavemo, da smo v resnici
samosvoji, da sami vladamo sebi in sami
upravljamo svoje zadeve. Kako se nam godi
v gospodarskem oziru, so naši poslanci prav
te dni razkrili pred narodnim parlamentarnim
forumom, odkrivajoč tako gorostasna, vnebo-
vpijoča dejstva, da se mora ob njih upreti
vsaka moralna vest, kamoli bratova. Saj so
lastni pristaši sedanjega režima obsodili davč-
no in gospodarsko politiko tega režima kot
nemoralno.

Vprašamo na današnji veliki spominski
dan: Kaj smo vendar Slovenci hudega stori-
li, da smo prikrajšani v najvažnejših zadevah?
Ali nismo iz vsega početka iz vseh svojih
moči delali za dobrobit te države? Ali nismo
s svojo pošteno, sposobno upravo, z vsem
svojim solidnim značajem in hotenjem, s svojo
delavnostjo, s svojimi resnimi vodilnimi močmi
in politiki tvorili v prvotnem kaosu mirno,
zanesljivo točko, moralen element, ki mu gre
bistvena zasluga, da smo brez večjih pretre-
sov odbili in nadvladali anarhijo, ki je kot
posledica strašne vojne pretela od zunaj in
znotraj? Ali nismo Slovenci vestno odrajo-
vali in še odrajujemo državi vsa težka
gnojna bremena, ki se na nas nalaga? Ali
niso naši narodni zastopniki od vsega početka
najvestneje sodelovali na parlamentarnem to-
rišču in če so bili v vladi, posvečali vseh sil
ureditvi, izboljšanju uprave? Kdaj Slovenci
niso pokazali dobre volje, da tej državi po
najboljših močeh pomagajo in jo dvignejo? Nihče
Slovencev ne more prepričati najmanj-
šega pregreška proti državi — pa vendar smo
zapostavljeni, nismo upoštevani po svojih do-
prineskih k občenemu blagru, državnemu gos-
podarstvu, smo vedno zadnji in se po pravici
čutimo ujaljene in razočarane — pa ne samo
zaradi sebe, ampak še bolj zaradi države, ki
je tudi naša, ki bi bila, ako bi bili vsi resnično
enakopravni, že danes na takem višku, da bi
zavzemala prvo mesto na jugovzhodu Evrope.

Klub temu pa je današnji dan tudi naš
dan! Naš zato, ker smo ga sami hoteli in ga
soustvarili. Naš zato, ker je edino v družni državi
vseh Jugoslovancev tudi naš obstoje, napredek
in bodočnost. Naš zato, ker smo trdno
pripravljeni, da morajo končno ipak triumfirati
ideje svobode, bratstva, demokratizma in so-
cijalne pravičnosti, ki so to državo ustvarile.
Za zmago teh idej se hočemo boriti do konca,
dobrovedoč, da bo njih zmaga zmaga nepo-
vzornega 1. decembra, kakor ga je rodila
velika usoda 1918. leta.

**1. decembra ob 8 zvečer v Unionu
novinarski koncert.****Uspešno prizadevanje Jugoslovanskega kluba
za olajšavo davkov.****FINANČNI MINISTER OBLJUBIL RAZNE OLAJŠAVE. — VOJVODINSKI IN DALMATIN-
SKI RADIKALI NAS PODPIRAJO. — HRVATSKI IN SLOVENSKI RADIČEVCI NISO
STORILI V SVRHO RAZBREMENITVE SLOVENIJE NOBENIH KORAKOV.**

Belgrad, 30. nov. (Izv.) Poslanca Vese-
njak in Gosar sta še enkrat obiskala fi-
nančnega ministra. Zahtevala sta razbreme-
nitve preveč obdavčenih slovenskih davkoplače-
valcev, kar naj dobi izraza v sedanjih dvana-
jstinah. Vztrajno in stvarno akcijo Jugosl. kluba
so zadnje dni podpirali v vojvodinski in
dalmatinski radikalni v svojem klubu. Fin.
minister je izjavil, da je predložil odpra-
vo komorske in invalidske doklade na oseb-
no dohodnino. Obljubil je tudi, da bo glede
eksistenčnega minimuma — lestvice ter 30% dr-
žavne doklade na osebno dohodnino dal olaj-

šave pri fin. zakonu za proračun 1926-27. Fin.
minister je v dokaz, da se res bavi z zahtevo
razbremenitve, pokazal poslancem dotiskan
zakonski predlog o izenačenju direktnih dr-
žavnih davkov. Predlog bo prihodnji teden
predložil zbornici. Zanimivo je, da so celo po-
slanci vladne večine, posebno vojvodinski ra-
dikali na isti poti, kakor poslanci Jugosl. kluba.
Edino slovenski-hrvatski radičevci, med
njimi Pucelj, so ostali na stališču ljubljanskega
govora svojega voditelja, da ne more biti
olajšav. Storili niso nobenega koraka, ne v od-
borih, ne v plenumu.

Dvanaistine v skupščini sprejete.

Belgrad, 30. nov. (Izv.) Sinoči je 171 po-
slancev sprejelo dvanaistine. Okoli 30 radi-
kalnih poslancev se je absentiralo od glasova-
nja, ker niso mogli prevzeti odgovornosti za
sprejetje teh dvanaistin, ki zelo obremenjujejo
njihove volivce. Pri tem pa je treba opozoriti
na dejstvo, da so skoraj vsi Radičevi poslanci
glasovali za dvanaistine, za nove davke in za
vsja bremena, ki jih dvanaistine prinesejo, d
njimi seveda kot največji zagovornik sedanje
finančne politike radikalno-radičevske vlade,
posl. Pucelj.

Včerajšnja razprava o dvanaistinah je bila
precej živahna. Danes se je vršila specialna
debata.

Stjepan Uroić izprašuje Radiću vest.

Prvi je govoril posl. Stjepan Uroić.
Ostro je obsodil dvanaistine, kritično celokupno
vladno politiko in ostro napadal Stjepana
Radića. Polemiziral je z njegovimi ne-
davnimi izjavami. Dejal je, da je njegova iz-
java v skupščini o hrvatskem narodu skrajno
žaljiva. Na Hrvatskem ni bilo ljudstvo za
Habsburgovce. Njihov suženj je bil samo Stje-
pan Radić. V dokaz svojih trditev je prečital
himno, ki jo je napisal Stjepan Radić na Habs-
burgovce. Ko je bil na vladni Davičovič, je
ljudstvo ta sporazum zelo simpatično sprejelo.
Takrat je bil namreč pogoj ta, da dobi Hr-
vatska finančno samostojnost. Danes pa go-
tavlja, da Radičeva stranka niti ni poskusila
niti podvzela nobenih korakov, odkar je na-
pustila ta program, da bi izvršila te zahteve
hrvatskega ljudstva. Tekom svojega govora je
navedel mnogo zanimivih momentov o pogani
politiki Radića. Med njegovim govorom je pri-
šlo do burnih spopadov.

Za njim je govoril črnogorski federalist
Drljević. Ostro je obsodil politiko Stje-
pana Radića. Nato pa je v temeljnih točkah
njegov pokazal na žalostno stanje, ki vlada v
Črni gori. Ker ne vidi v sedanjih vladnih volje
pomagati ljudstvu, izjavlja, da se bo boril
proti vladni in glasoval proti škodljivim dva-
naistina, ki so zrcalo celokupne vladne po-
litike.

**GOVOR POSLANCA ANDREJA
BEDJANIČA.**

Za njim je govoril v imenu Jugosl. kluba
posl. Andrej Bedjanič. V svojem govoru
je izjavil, da zastopa Jugosl. klub v vseh ak-
cijah stališče, ali se uvažujejo ali ne gospo-
darske in kulturne potrebe slovenskega ljud-
stva in s tega stališča presoja dvanaistine.
Nove postavke poleg obstoječih pa potenci-
rajo neenakost in večjo krivico. Celotni svojih
zakonitih obveznosti napram občanom vlada
ne izpolnjuje. Centralistično upravljanje —
financ nam potrjuje staro resnico, da imamo,
posebno še slovensko kmetijsko ljudstvo, pač
dolžnosti do države, nimamo pa gospodarskih
pravic in ugodnosti. Zato je tudi stališče, ki
ga zavzemajo slovenski poslanci, samo po sebi
dano. Obžalovati je one poslance, ki kljub
temu zapostavljajo in zanemarijo slovenske
in drugih prečanskih krajev po centralizaciji
državni upravi le glasujejo za take prelo-
ge ter s tem odobravajo krivice, ki jih tako po-
stopanje prizadeva slovenskemu ljudstvu. Se-
veda je jasno, da bodo volivci takim poslan-
cem dali mesto kroglic nekaj drugega.

**Zapostavljanje Slovenije v prosvetnem
pogledu.**

Poslanec kritizira oddelek prosvetnega
ministrstva, na čelu katerega stoji mož, ki
načeljuje stranki, katera trdi, da hoče dvig-
niti splošno strokovno izobrazbo kmetijskih
slojev. Pred kratkim je bilo v časopisju, da je
Stjepan Radić razpravljal s fin. ministrom o
dvanaistinah ter da je pri njem dosegel po-
pravek tega proračuna. Če se pogleda, kaj se
je v proračunu popravilo, se vidi predvsem,
da so povišane nekatere postavke. Med drug-
im je prosvetno ministrstvo dalo podporo
sokolskemu društvu v Skoplju v znesku 100.000
Din. za zgradbo Sokolskega doma. Doslej je
bilo Skoplje najbogatejše mesto v Jugoslaviji,
minister pa mu je dal še vladno podporo, da-
ravno je Sokol privatno telovadno društvo. Če
se da enemu društvu, je treba dati vsem.

Še bolj čudno je, da je dalo prosvetno mi-
nistrstvo podporo belgrajskemu srbskemu
športnemu klubu »Jugoslavija« 70.000 Din.
Poleg številnih kreditov je dobilo belgrajsko
gledališče še en milijon dinarjev rednega kre-
dita, za naše gledališče pa ne da nič. Ako je
Ljubljana Radiću tako ljubljena, potem se za
tako ljubezen Ljubljana zahvaljuje. Iz tega je
razviden ves program prosvetnega ministra,
ki daje podporo raznim športnim društvom za
luksus. Hrvatski in slovenski kmetje pa nimajo
denarja niti za sol. Vlada izdaja za nepotrebo
stvari tako ogromne vsote, za tiste pa, ki so
prišli po poplavi na nič, se ne zgane.

**Kako skrbijo za Slovenijo ministra za vere
in za notranje zadeve.**

Isto je pri drugih ministrstvih. Minister
za vere je predložil precej novih izdatkov.
Starih krivic napram slovenskemu duhovni-
štvu ni popravil. Zanimiv je proračun notra-
njega ministra. Absolutno so povečani vsi kre-
diti. 1 milijon 200 tisoč dinarjev je kredita za
nabavo novih avtomobilov za 4 mesece. Po-
slednja postavka je za pomoč občinskim delo-
vodom v Srbiji, za slovenske občine, ki imajo
toliko posla s političnimi in vojaškimi zade-
vami, ni niti pare.

**Gospodarstvo zunanjega ministrstva in mi-
nistrstva za zdravstvo.**

Ministrstvo za narodno zdravje kupuje
luksusna kopališča, namesto da bi izpopolnilo
okrajne bolnice in dalo siromašnemu ljudstvu
za zdravljenje. Vlada kupuje nerentabilna ko-
pališča, bolnice v Sloveniji so pa brez sred-
stev. Po proračunu sodeč, zunanje ministrstvo
državo samo reprezentira. Ker se samo re-
prezentira, se nič ne dela. Za dostojno repre-
zentanco je določenih 5 mil. dinarjev. Diplo-
mati bi bolje reprezentirali državo, če bi se
pobrigali za točne gospodarske odnose in
pospešili uvoz in izvoz zunanje države. Po-
udarja, da naše razmerje do Rusije ni urejeno.
V Rusiji ozir. Sibiriji je mnogo vojnih ujetni-
kov, ki neizrečeno trpijo. Radi bi se vrnili do-
mov, pa ne morejo. (»Radič bo šel po nje!«
Zahteva, da se uredi, da se lahko ujetniki
vrnejo.

Finančni minister.

Največja povišanja ima seveda finančno
ministrstvo, ki neprestano povečuje svoje iz-
datke. Svoje funkcije vodi slabo. Edino izje-
mo tvorijo slovenski finančni uradi. Poslanec

ostro nastopa proti načinu izterjavanja dav-
kov v Sloveniji in navaja konkretne zglede.

Vojni minister.

Vojno ministrstvo ima visoke postavke,
30 milijonov, to je ogromna postavka. Jasno
je, da je številka za prehrano vojaštva ogrom-
na, posebno sedaj, ko so padle cene vsem
kmetiskim pridelkom. Vendar ministrstvo v
Sloveniji občanom plačuje skrajno male na-
jemnine ali pa sploh nobenih.

**Kako režim skrbi za naše ceste, poljedelstvo
in poplavljenice.**

Obširno se bavi z ministrstvom za javna
dela, ki dolguje našim cestnim odborom mi-
lijone. Protestira proti zapostavljanju na tem
polju. Ostro obsodja postopanje tega minist-
stva, ki se niti najmanj ne briga za ceste v
Sloveniji. V proračunu ministrstva za kmetij-
stvo ni nobenih postavk za povzdigo kmet-
skega stanu. Položaj našega kmetijskega stanu
je zelo težaven. Cene pridelkom, ki jih ima
kmet na prodaj, so padle. Padle so cene pri
živini in lesu, soloh pri vseh kmetijskih pridel-
kih. Težke elementarne nesreče in poplave
so v zadnjem času prizadevale veliko škodo v
celi državi, posebno v Sloveniji. Vlada pa ne
da nobene podpore. Cele občine in pokrajine
so bile pod vodo. V Prekmurju je porušeni
mnoho hiš. Vlada pa ni ljudem pomagala.

Kako se pri nas regulirajo reke.

V proračunu kmetijskega ministrstva ni
nobelih postavk za regulacijo rek. Ze v pre-
teklem zasedanju je bil stavljen nujen predlog
za regulacijo Drave. Vlada je sicer sprejela
nujnost tega predloga in ga je izročila fin.
odboru. To je vse, kar je vlada storila. Ze od
prevrata se slovenski poslanci vedno borimo
za to, da se spravijo naše reke v tako stanje,
kakor bi morale biti. Znano je, da je Drava
najbolj divja reka, ki vsako leto odnese na
tisoče hektarjev plodne zemlje. Drava ogroža
cele vasi, posebno v ptujskem in ormeškem
okraju, kjer padajo hiše v vodo. Vlada se ne
zga ne in je gluha za vse pritožbe. Poslanec
najodločneje zahteva, da končno napravi
tem oziru red, da se reka Drava pravočasno
temeljito regulira.

Skrb vlade za našo trgovino in obrt.

Trgovinsko ministrstvo nima nobenih po-
stavk za obrtno in nadaljevalno šolstvo. Po-
slanec govori pri tej priliki o trgovski pogodbi
z nemško-avstrijsko republiko, kamor bi se
smelo uvažati 80.000 hl vina na leto. Obmejne
oblasti pa delajo avstrijskim trgovcem, ki pri-
dejo po vino, velike zapreke. Cele tedne jih
zadržujejo na postaji in ne dovoljujejo preva-
žanje vina. Zahteva remedure in izjavlja:

»Jasno je, da ne moremo biti za centrali-
stično finančno politiko, ki ne da slovenskim
krajem nič.« Nato izjavlja v svojem in svojih
tovarišev imenu, da bodo glasovali proti dva-
naistina. Poslanec je žel za svoja izvajanja
živahno odobravanje.

Popoldanska seja.

Na popoldanski seji se je vršilo glasova-
nje o oddelku I. Vladna večina je v celoti gla-
sovala za dvanaistine, ne da bi sprejela kake
olajšave za prečanske pokrajine.

Pri debati o oddelku II. je govoril v imenu
Jugosl. kluba poslanec Skulj.

GOVOR POSLANCA SKULJA.

Govornik je proti temu, da bi se dala fi-
nančnemu ministru polna oblast za manipula-
cije z drž. denarjem za intervencijo z nakupom
deviz. Nevarnost je za inflacijo. Poudarja po-
men gospodarske politike, ker le aktivna tr-
govska bilanca daje sigurnost naši valuti. Vla-
da predvsem zanemarija Sušak. Statistično do-
kazuje, kako sušaka luka propada vsled no-
ve tarife. Sušak je potreben pomoč s tem, da
se takoj otvori železniška zveza z morjem.
(Fin. minister Stojadinović pristaja na to in
poudarja potrebo kredita v to svrhu.)

Ministrstvo za javna dela veliko dolguje
cestnim odborom. V krajih, kjer je bila povo-
denj, so ceste v slabem stanju. Za ceste za-
hteva več podpor. Posebno se zavzema za
obrnjo-nadaljevalno šolstvo. Zahteva nova
pravila za bratovske skladišča in obnovo iz-
plačil milostnih penzij delavcem Južne želez-
nice. Zahteva priznanje vseh doklad orežni-
skim upokojencem, kakor so priznane drugim.
Ostro kritizira ustanovitev novega presbiterija,
ker imamo že dva. Zavzema se za rešitev
uradniškega vprašanja. Zahteva, da prosvet-

Zagreb, 30. nov. (Izv.) Za pomočnika ministra za prosveto je imenovan dr. Nikola Andrić, profesor v Zagrebu.

Dnevne novice.

Izjava.

Z ozirom na napad, ki so ga objavile proti nam zagrebške »Novosti« dne 28. t. m. in ki je ponatisnil »Slov. Narod« istega dne, izjavljamo, da smo izročili zadevo svojemu pravnemu zastopniku in mu naročili, da vloži tožbo tako proti prizadetim, kakor tudi proti sokrivcem.

Ljubljana, dne 30. novembra 1925.

Gospodarska zveza r. z. z. o. z., Ljubljana

Vladna skrb za Slovenijo. Mlekarska zadruga v St. Lorencu ob Temenici je dobila pretekli dne podporo 30.000 Din. Mlekarno vodi g. župnik Anton Oblak.

Redukcija vseučilišč. Zagrebške »Novosti« in ljubljanske »Jutro« poročata, da se bo vršila meseca decembra v Zagrebu konferenca o novem zakonu o vseučiliščih. Po tem zakonu bi se število fakultet znatno znižalo. Popolna vseučilišča bi ostala le še v Beogradu in v Zagrebu, v Ljubljani pa bi ostala samo je montanistična fakulteta. Dokler je stvar še negotova, ne bomo o njej govorili obširneje. Dobro bi pa bilo ugotoviti, čigav podpis in kakšen datum nosi omenjeni zakonski načrt.

Duhovniške vesti. Premeščeni so bili: Franc Smit, žup. uprav. v St. Gotardu, za beneficiata v Šmartno pri Litiji; Franc Pfajfar, kaplan v Moravčah, za žup. uprav. v St. Gotard, dalje kot kaplan: Ivan Platiša v Jesenic, Alojzij Košmurnik v Trebelnem na Jesenic, Alojzij Košmurnik v St. Ruperta na Trebelnem, Janez Burnik v Cerklji pri Kranju v St. Rupert, Jožef Oražen iz Dol pri Litiji v Cerklji pri Kranju, Franc Vavpetič iz Naklega v Moravčah, Leopold Govekar iz Radeč pri Zidanem mostu v Naklo in Jožef Rott iz Podzemlja v Radeču pri Zidanem mostu. — V dušno pastirstvo med slovenske delavce na Francoskem je odšel Franc Gornik, doslej kaplan v Komendi.

Francoske št. pendje. V tej zadevi smo prejeli sledeče pojasnilo: »Bil sem zelo začuden, čitajoč Vaš list od 29. m. m., kjer sem označen z imenom v stvari, ki me tiče francoskih štipendij, namenjenih dijakom ljubljanske univerze. Zelo mi je žal, da me niste preje obvestili o publikaciji te povsem nepravilne novice. Ne samo trije dijaki, ampak veliko večje število je bilo predlaganih, od katerih so nekateri tudi bili sprejeti. Akoravno čutim, da goji Vaš poročevalac vso simpatijo do mene, sem vendar primoran mu povedati, kako mi je neprijetno, da se vidim vmešanega osebno v stvar, iz katere hočejo pripraviti se politične stranke kovati kapital. Prva dolžnost vsakega tujeja državljana, ki je bil prijazen sprejet od prijateljskega naroda, je, da ostane nevtralen napram notranji politiki. Držal sem se vedno tega principa v vaši lepi deželi, kjer sem srečal samo prijatelje. Tudi v Beogradu so mi šli vedno zelo na roko ter se mi neprenehoma izkazujejo najbolj aktivne simpatije. Torej so zaključki Vašega dopisnika brez vsake podlage. Upošteva joč Vašo uljudnost,

Radi pozne sezije se prodaja preostalo zimsko volneno blago velour, doubté, sukno za plačče in obleke pod lastno ceno 15 do 30% popust vse drugo blago priznano najnižje cene A. POTOKAR Ljubljana, poleg trga pri Zmajskem mostu

Vam bom zelo hvaležen, ako publicirate zgoraj omenjeni popravek. — René Martel.

Absolventi juridične fakultete, ki hočejo do konca leta 1925 položiti državoslovni državni izpit, morajo vložiti svoje prošnje pri podpisnem podpredsedniku (Ljubljana, Bleiweisova cesta 10, I. nadstropje šte. 33) najkasneje do 10. decembra t. l. — Podpredsednik: Kremenšek L. r.

† Ing. Bogomil Znidaršič. V Santiago de Chile, glavnem mestu republike Chile, je preminul dne 27. oktobra t. l. naš rojak ing. Znidaršič v najlepši moški dobi 44 let. Rajnik je bil iz dobroznane rodbine v Ilirski Bistrici, rojen pa je bil v Sarajevu, kjer je bil njegov oče gimnazijski profesor. Generacija naše inteligence, ki je pred dvema desetletji naša študirala na praških visokih šolah, se bo rajnika gotovo spominjala kot enega najbolj nadarjenih slušateljev češke tehnike. Znidaršič je po dovršenih tehniških študijah odšel v Argentino, kjer je vstopil v službo argentinskih državnih železnic kot gradbeni inženir. Kot tak je zgradil argentinski državi več stotin kilometrov novih železnic ter bil pri argentinskih vladnih krogih radi svojih sposobnosti silno v čišli. Deloval je večinoma v močvirnatih tropskih krajih ob argentinsko-bolivijanski meji, kjer se je nalezel rumene mrzlice, kateri je podlegel. Rajni si je s svojo skromnostjo in štedljivostjo pridobil lepo premoženje, kljub temu je ostal samec; brat mu je profesor na ljubljanski univerzi.

Na naslov ravnateljstva državnih železnic. S proge Kranj — Ljubljana nam prihajajo številne pritožbe radi nezakurjenih voz pri jutranjem vlaku. V Kranju priključijo jutraj gorenjskemu vlaku celo vrsto nezakurjenih voz za delavce, ti vozovi po navadi niti luči nimajo. Na progi se v Škofji Loki, Medvodah in St. Vidu nabere vsaj petsto šolarjev, delavcev in uradnikov, ki se vozijo v Ljubljano v službo. Ker so zadnji vozovi nezakurjeni, se vse tlači v sprednje, kjer se otroci tiskajo v gneči, da dosežejo kurjene vozeve, jokajo, dočim teko zadnji vozovi prazni ali vsaj napol prazni. Zakaj se vozovi pred priklopi v Kranju ne kurijo? Ali so otroci, delavci in uradniki, ki se morajo voziti radi pomanjkanja stanovanj v Ljubljani z dežele ob progi od Kranja proti Ljubljani, res tako malo upoštevanja vredni, da je vseeno, ali zmrzujejo in še obole na poti v šolo in službo? Pričakujemo remedure! — Tudi ne vemo, zakaj se gorenjski vlaki ustavljajo skoraj v Zalogu — posebno jutraj, ko se šolskim otrokom in delavcem mudi. Tisto minuto, ki je potrebna za izstop, bi lahko počakal na kolodvoru.

Fantovski dan v Kerjicah priredi tamkajšnje kat. izobr. društvo s pomočjo Prosv. zveze v Mariboru v nedeljo, dne 6. dec. t. l. za konjiško dekanijo. Začne se jutraj ob 8 s slovesno sv. mašo, ki jo služi g. arhidijakon Franc Hrstelj, pri kateri poje moški zbor. Pridiguje dr. Jože Jeraj iz Maribora. Okrog en četrta na 10 se začne v dvorani Kat. doma predavanja, in sicer govore dr. Franc Sušnik, prof. Ivan Prijatelj, Jožef Stabej, dr. Jože Jeraj, vsi odborniki Prosvetne zveze v Mariboru. Govorili bodo o državi, državljanški vzgoji, o boju med katolicizmom in svobodnimismlstvom, o fantovski samovzgoji in o načelih praktičnega kršč. socializma, ki se kaže zlasti v zadrugištvu. Vsak govor bo kratek, da bo mogoče navezati nanj še razgovor. Končani pa bodo vsi najpozneje ob 13. — Na ta fantovski dan naj pokaže konjiška dolina, da je dolina odločnih, katoliških, slovenskih fantov!

Izjavljamo, da poročila o poštini poneverbi v Mojstrani ni spisal g. Hočevnar Nejk, poštini uradnik, ki z njim ni sploh v nobeni zvezi. — Uredništvo.

Novinarski pokojninski sklad. Ni kmalu države, kjer bi bil novinarski stan tako slabo preskrbljen za bodočnost, kakor v Jugoslaviji. Druge države so že davno poskrbele za socialni položaj novinarjev s posebnimi uredbami odnosno zakoni, ki izključujejo vsako možnost, da ostane novinar za slučaj težke bolezni ali starosti brez gmotnih sredstev. Pri nas je socialni položaj novinarjev skrajno neugoden. Vlada se doslej ni zganila, da bi storila svojo dolžnost in zboljšala gmotni položaj novinarjev kot najmočnejše upore vsake moderne države, sami novinarji so pa tako preobloženi z delom za druge, da pogosto nimajo časa misliti na svoje življenske interese. Šele v zadnjem času so začeli akcijo za ustanovitev lastnega pokojninskega sklada, ki bi nudil bolnim in starim članom JNU vsaj najpotrebnejša sredstva za življenje. Da njihova akcija brez aktivnega sodelovanja države kot take ie celokupne javnosti ne more uspeti, je samo ob sebi umevno. Ker v sedanjih razmerah ni pričakovati, da bi vlada v izdatni meri prispevala za novinarski pokojninski sklad in ker naša časopisna podjetja ne morejo nuditi svojim urednikom preskrbe za starost in onemoglost, so novinarji prisiljeni začasno apelirati na javnost, da jim po svojih močeh priskoči na pomoč in tako dokaže, da zna ceniti pomen njihovega dela za skupno stvar. Naša javnost je že opetovano dokazala svojo naklonjenost novinarskemu stanu in tako so novinarji prepričani, da tudi njihov apel povodom letošnje dobrodelne prireditve ne ostane brezuspešen. Novinarski koncert, ki se vrši danes ob pol 9 zvečer v Unionski dvorani, naj bo tudi letos dokaz, da novinarji v svojem težkem delu niso osamljeni.

† Igumenja Jekaterina. 26. novembra je umrla v srbskem ženskem samostanu Hopovo igumenja (prednica) Jekaterina, roj. grofica Jefimovska, utemeljiteljica in prva prednica slavnega Lesnjskega ženskega samostana, ki je slovel v Rusiji po velikem verskem življenju in umnem gospodarstvu. Rajna igumenja je bila dobra znanka Turgenjeva in Vl. Solovjeva, ki sta se z njo rada pogovarjala o verskih stvareh. Spisala je tudi več knjig o nalogi sodobnega meništv.

Čipke, kleklane iz najfinejšega lanenega sukanca, prvovrstno delo, dobite po najugodnejši ceni pri Osrednji čipkarski zadrugi v Ljubljani, Pod trančo.

Razpisani mesti poštne odpravnikov. Pošta Sv. Marjeta pri Mečkanjcih (III-3) in Sent Janž na Dravskem polju (III-6) sta razpisani. Prošnje naj se vlagajo v teku 14 dni pri pošt-nem in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani.

Nevročljive poštne pošiljke. Te dni je bil razposlan na vse pošte v Sloveniji razglas o nevročljivih poštinih pošiljkah za mesec oktober 1925. Razglas je razobešen v prostoru za stranke na vpogled občinstvu. Naslovniki ozi. pošiljatelji teh pošiljk se pozivajo, da pridejo v roku enega leta od dne tega razglašja poje, ker bo sicer poštna uprava, ko ta rok poteče, te pošiljke na javni dražbi prodala, če so brez vrednostne vsebine, pa uničila. Izkupiček za prodane pošiljke oziroma gotovina, ki bi se našla v pošiljkah, je na razpolago upravičnim osebam še za dobo nadaljnjih dveh let, potem pa zapade v korist poštne upravi.

Znižana pristojbina za časnike v mednarodnem prometu. Poštno ministrstvo sporoča z odlokom šte. 62.006 z dne 5. novembra t. l., da lahko pošiljajo upravništva časnikov svoje liste tudi na Rusko in Špansko proti pristojbini, ki je za 50 odstotkov nižja od pristojbine za navadne tiskovine, torej proti pristojbini 25 par za vsakih 50 g ali del te teže. To velja tudi za časopise in časnike, ki prihajajo iz obeh teh dveh držav.

Nedostatki na liški progi. Na liški progi med Splitom in Kninom so tračnice popolnoma izrabljene. Ze svoj čas je bilo odrejeno, da se na tej progi položijo tračnice, ki služijo

sedaj na progi med Zagrebom in Siskom. Tračnice so za tamkajšnji mehki teren neprimerne, ker se preveč zvijajo, nasprotno pa bi dobro služile na trdem liškem terenu. Odradba se ni izvršila in sedaj je vedno nevarnost, da se zgodi na liški progi večja ali manjša nesreča. Te dni je med Nuešičem in Zitničem počila tračnica, ter je imel brzovlak dve uri zamude.

Remedure na železnicah. Iz Beograda poročajo, da je prometno ministrstvo izdalo na vozno osobje na železnicah strogo naredbo, da se nasproti potn kom, posebno onim v III. razredu, obnaša pravilno in uljudno. — Upajmo, da bo ta naredba, ki je bila nujno potrebna, tudi kaj zalegla. Dalje je izdalo prometno ministrstvo odnosnemu železniškemu osobju naredbo, da točno skrbí za dobro razsvetljavo železniških voz, čakalnic in drugih prostorov, ki so določeni za polnški promet.

Zima tudi na Jadranu. Zima, ki je zadnje dni zavela preko naših pokrajin, ni prizanesla niti primorju. V Dalmaciji, kjer so se še o Vseh svetih kopali v morju, je nastopil hud mraz. Zadnje dni je zavihrala burja s snegom. Promet po morju je skrajno težaven in od časa do časa prekinjen.

Zemlja za dobrovoljce. Iz Beograda poročajo, da se v ministrstvu za agrarno reformo pripravljajo načrt za novo delitev zemlje tistim dobrovoljcem, ki je dosedaj še niso dobili.

Brezuspešen vlom. Iz St. Jakoba ob Savi nam poročajo: Dne 27. nov. smo opazili, da je nekdo vlomil v hraniliščno sobo in blagajno, ki jo je navrtal in zastrigel od strani, da je prišel do resorja. Uničil nam je sicer blagajno, a denarja ni dobil, ker je bila blagajna prazna. Pustil je podpis z velikim črkami »Mano nera« (črna roka).

Onoroka Gustava vit. Pongratza. Nedavno v Zagrebu umrl Gustav vit. Pongratz je v svoji oporoki, ki so jo te dni odprli, včtil svojim nameščencem in služničadi obseglo 200 tisoč dinarjev; pristojbine so morali plačati njegovi nasledniki. Za zagrebške reveže je vol. l. Pongratz 250 dolarjev in za razna dobrodelna društva vsoto 600 dolarjev.

Tvornica za izdelovanje lerenih hš v Brodu je pogorela. Lastnika tvornice sta brata Hoentsch. Lesena hiša, ki je bila razstavljena na zadnjem ljubljanskem velesejmu, je bila izdelana v tej tvornici. Škoda znaša 1 milijon dinarjev.

Poneverba na pošti. Ljubica Božin, poština upraviteljica v Tovariševu v Vojvodini, je poneverila 23.236 dinarjev. Poneverbi je prišel na sled poštini nadzornik Franc Dominis.

za Miklavža
najlepše darilce
drsalke
nudi trdka
Stanko Floriančič
veletrgovina z železnico
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 35

Dr. Krek in narodno združenje.

»Suženjstvo je veleizdaja...«

Čas hiti in silno hitro živimo. Vse polno novih dogodkov, novih vtisov, poln koš težav in življenskih stisk, vse polno razbitih iluzij in vse manj lepših sanj, ki človeka dvigajo v višave — v državni skupnosti, ki jo je iz dr. Krekov duh kot odrešilno dejstvo za nas vse. V teh dneh, ko človek sam išče z zaporom vseh dušnih sil rešne poti iz povojne zmede doma in po svetu, silno dobro de, ko naleti zopet na politični testament, na zadnjo pisano politično besedo velikega jugoslovanskega idealista — dr. Janeza Evangelista Kreka. Naj čez osem let »Slovenec« ponovi, kar je ponatisnil l. 1917. tik pred dr. Krekovo smrtjo po »Hrvatski državi«, ki je prinesla v drugi številki istega leta 4. septembra Krekov članek »Za narodno ujedinjenje«. Članek je posebno zanimiv pri pogledu na razmere in naša stremjenja v naši državni realnosti. Glasi se:

»Del naroda, ki stremi po svojem ujedinjenju, smo tudi mi Slovenci. Zato tudi mi s tržno radostjo in z velikim upanjem pozdravljamo ta list, ki nas hoče zbrati vse, ki se imenujemo Hrvat, Slovenec ali Srb krog ideje, združene v deklaracijah, ki jo je podal Jugoslovanski klub v državnem zboru in Staričevičeva stranka zavra v hrvatskem saboru. F. mni Slovenec, Hrvat in Srb, da si sin slovenskega naroda na jugu Evrope, da ti spo-

mina na to enotnost ne more vzeti noben, ako si ga ne daš vzeti. Mnogo spominov vsebujejo ti žalostni in s solzami pisani listi tvoje zgodovine, a med temi listi ti mora živeti pred očmi sinteza tvojega davnega in sedanjega trpljenja, jada in suženjstva, da si bil razcepljen brez moči in brez časti v obeh drugih narodov n da ostaneš razcepljen tudi za bodočnost v senci — brez zraka, brez sonca.

Pomni: majhen si, s separatizmom pa se delaš sam še manjšega in ta separatizem ti je zapreka kulturnega in ekonomskega razmaha v veliki beli svet.

Pomni: narodno življenje brez državne konkretne oblike je nemogoče. Beseda o enakopravnosti je stara. Z njo so varali mnogo tvojih ljudi, a gola realnost je pokazala, da je enakopravnost brez svobodnega, samostojnega državnega razvoja nemogoča. Narodno avtonomijo proglašajo sedaj kot zdravilo za narodne boleti. Vodi in uči se od Poljakov, ki trpijo vkljub svoji takozvani narodni avtonomiji v sedanjih vojni, da nima narodna avtonomija brez državne konkretne oblike prečpogoja za življenje.

Zato pa: Združenje, a združenemu enotnemu narodu samostojno, svobodno državo. — V obeh deklaracijah čitamo destavek: »pod habsburško-lorensko dinastijo«. To ni samo priznanje, ampak tudi poziv z najčistejšim namenom. Naj vé dinastija, da hoče samo v samostojni državi združeni slovenski, hrvatski in srbski narod razviti svojo silo, duševno in

materialno, da hoče dvigniti svojo zemljo in iz nje izkopati nebrojno blago, koje je fam Bog vanjo naložil: da zamore samo tak narod dati sijaj svoje moderne ekonomske kulture, da pokaže svoje bogate darove, s kojimi je obdarjen njegov um in srce in da bo z njimi v veliki zvezi držav največji dragulji, da obogati svet s plodom zemlje, mišic in duha. (Neprijateljima imaš, a teši se s tem, da so to samo taki, ki so s svojim delom srečno to dosegli, da jih mrzi ves svet. Samo oni! — Hočejo te držati v razbitosti, da te obdrže v suženjstvu.) Sto in stokrat se je razlegala po oceanu tiha poslovilna pesem tvoje dece z domom, z bednim in zaostalim domom. Stotine tisočev tvojih sinov in hčera niso našle v svoji koči najbednejšega zasluzka. Ob Missisipi in na obalah Atlantika zrejo sedaj spominjajoč se svoje domovine in nestrno pričakujoč, ali ne sveti tudi njim — in z njimi tudi drugim — zarja svobode in bo li zaorila mesto dosedanje poslovilne pesmi prerोजना in resnična »lepa naša domovina«.

Ne boj se! Stremjenje po svobodi, pravičnosti, po svojem dobrobitu in dobrobiti človeštva, ni veleizdajalsko. Suženjstvo je veleizdaja, — ker izdaja človeka, obitelj, narod in s tem tudi državo. Ne boj se krika, da vodiš ententno politiko s tem, da zahtevaš združeno in svobodno svojo državo. Tvoja strem-

ljenja po svobodi in samostojnosti so starejša, mnogo starejša kot ententa. Neumno in lažljivo je umevanje tvojih protivnikov. Neumno, ker črpa svoje zahteve iz svojega življenja, iz svojega uma in srca, iz svoje stare posvečene zgodovine, iz potoka krvi in neštevilih grobov, iz neukultivirane zemlje, brez komunikacij, iz zapuščenosti in osamelosti, iz preziranja in preganjanja, iz brazgotin od molik, bčev in mečev. Nisi dete, ampak doraste! mož in zato je neumno postopati s teboj kakor z deco, ki je lahko kdor hoče pestuje in vodi. Lažljivo je pojmovanje tvojih sovražnikov, ker tvoje zahteve so pravične in v nujnem skladu z idejami razvitega, zdravega naroda, brez obzira na kogarkoli. Kar je pravo in pošteno, ni zdravo in pošteno zato, ker to nekdo pripoveduje, ampak samoobsebi. Sovražnik, ki se nasproti tebi sklicuje v tem pogledu na entento, dokazuje samo, da ni zmoezen umevati logične in moralčne nujnosti, da spremeni svojo politiko. Ne boj se ga, ker ga duševno nadkriljuješ. V umstvenem pogledu bo zmagala pravica, a v moralnem pravičnost gotovo in popolnoma.

Tedaj: ti nisi sam kriv, da je vprašanje tvojega združenja zadobilo mednarodni značaj. Ze vsako dete bi hotelo, da je na njem zgrajen temelj evropskega miru. Sedaj, ko hrepenimo izmučeni vsi skupaj tako željno po miru, nam je menda dovoljeno stati na stališču, da bi najbrže združenje našega naroda bilo preprečilo prelivanje mnoge drage ljudske krvi.

Narodi močnih prs in jasnega pogleda ob-

* Stavke v oklepajih je ljubljanska vojna cenzura zatrla, v hrvatskem listu so objavljene!

ZA MIKLAVŽA IN BOŽIČI — Volneni telovniki, bluze, krila, svileni jumperji Din 90.—; rokavice, vse vrste nogavice od Din 9.—. **Nalpeše kravatel**

MODNA TRGOVINA ZA DAME IN GOSPODE
F. & M. Rozman — Ljubljana
ZIDOVSKA ULICA 4.

Nesrečna žena. Kakor senzacionalen roman se bere pripoved gospe Marije Rože iz Vidma na Savi, kakor jo objavlja »Zagreber Tagblatt«. Gospa Rože je imela na Ogrskem posestvo blizu Sopronja. Tam je ustanovila neka angleška družba svojo fabriko in ravnatelj fabrike, neki inženier Dunn, se je nastanil v hiši gospe Rožetove. L. 1914. je gospa le s težavo izposlovala, da Dunna niso kot sovražnega tujca internirali in za časa vojne ga je vedno preskrbovala z živili. V zahvalo za njegovo dobrotljivost je Dunn po vojni rekel svoji dobrotnici, da ne gre v svojo domovino brez nje. Kot mož in žena sta se odpeljala v Edinburg na Škotsko. Tam pa je doživela gospa Rože kruto razočaranje. Od inženierjev starišev je zvedela, da je njen mož silno nesoliden človek. To je kmalu tudi izkusila. Denarja ji ni dal nikoli nič, ampak je zabil od nje še zadnji ostanek njenega premoženja. Ko pa ji je denar pošel, jo je dal s pomočjo nekega uslužnega zdravnika zapreti v norišnico, kjer je neka zdravničica (!) dr. Alexander ubogo gospo na vse načine trpinčila, da je pravo čudo, da ni v resnici zblaznela. Po večmesečnem nečloveškem trpljenju pa se je gospe le posrečilo priti do vodje blaznice, ki jo je kot ozdravljeno odpustil. Kljub prigovarjanju rodbine Dunn, ki se je končno le ustrašila javnega škandala, se g. Rože ni vrnila k svojemu možu, ampak se je vrnila domov v Jugoslavijo, in sedaj toži ljubeznivega svojega soproga na ločitev zakona in na povračilo svojega premoženja. Za trpljenje, ki ga je prestala nesrečna v blaznici, seveda ni odškodnine.

Pravilno sestavljena čajna mešanica da veliko močnejši in zlahnejši okus in aromo, kakor ene vrste čaj. Zahtevajte vsled tega samo čajne mešanice v zavrtkih znamke »Buddha«, ki so priznane najboljše in strokovnjaško preizkušene. Zahtevajte navodila.

Rojaki!

Vsled znanih razmer so morale odpasti vse prireditelje ob priliki žalostne petletnice rapalskega dne. Ni nam bila dana priložnost spomniti se ta dan trpečih bratov v Primorju z javnimi manifestacijami ki bi jih moralno podkrepile in utrdile njihovo odpornost. Take moralne podpore našim bratje zelo pogrešajo. Nadomestimo jo pa lahko z gmočno podporo, ki je nujnejša in izdatnejša. Zato se obrača Jugoslovanska Matica kot zaščitnica vseh neosvojenih sinov na vse rojake v svobodni domovini s toplo prošnjo, da jo podpirajo pri njenem plemenitem kulturnem delu in da zlasti gmočno podpro vse njene akcije, ki stremijo za tem, da se pomnoži njena sredstva. Čim večji bodo dohodki Maticе, tem večja bo tudi njena pomoč bratom tam preko. V to svrhu je Matica razpisala loterijo, kjer šibitke tvorita dve motorji in 25 navažnih mlašk in ženskih koles. Zrebanje te loterije se vrši dne 20. decembra t. l. Rojaki! Segajte po srečkah in dokazite, da znate tudi na ta način manifestirati za neosvojenega brata. Vsak, ki kupi srečko in ki bi mu pri zrebanju sreča ne bila mila, bo imel vsaj polno zavest, da se je na ta način oddolžil svoji narodni časti in ponosu, da je s tem doprinesel svoj delež k gmočni podpori bratom onstran meje. Srečke po 10 Din so napredaj pri vseh poštvenih Jugoslovanske Maticе v Sloveniji, v vseh ljubljanskih trafikah, v Matični knjižarni. Tiskovni zadruzi in v pisarni Jugoslovanske Maticе, Sečemburgova ulica 7-II.

ARGUS je naš najboljši domači informativni zavod ima v vseh mestih zanesljivo poverjenike daje informacije o vsem, posebno pa je o imovnem stanju denarnih davkov trgovsko-industrijskih podjetij in privatnih oseb. Ove informacije so točne, izčrpne in brze se nahajajo v Vula Karadžića ul. 11, Beograd. Telefon je 6-25, a brezjavni nast. Argus.

Iz Ljubljane.

Začetek novinarskega koncerta bo šele ob pol 9. zvečer, ker so nekateri pevi in godbeniki zaposleni pri operni predstavi. — Opozarjamo občinstvo na to spremembo in prosimo vse posetnike, da pridejo pravočasno, ker se bo koncert ob navedenem času začel točno in se bo izvajal potem brez pavz.

Važno za rezervne častnike. — Vsi rezervni častniki se imajo udeležiti službe božje v stolni cerkvi sv. Nikolaja na državni praznik — dan Zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev, dne 1. decembra ob 10. uri. Pravoslavna slovena služba boža se vrši ta dan ob 9. uri v kapeli vojašnice vojvode Mišiča, pri kateri imajo prisostvovati vsi rezervni častniki pravoslavne vere; istotako se vrši slovena služba boža ta dan ob 10. uri v evangelijski cerkvi, kateri imajo prisostvovati rezervni častniki te vere. Ob 11 uri 30 minut sprejema poveljnik divizije voščila v častniškem domu (vojašnica Vojvode Mišiča). — Po zapovedi poveljnika brigadni general Miloš M. Živković.

Na praznik Zedinjenja danes, dne 1. decembra bo v dramskem gledališču popoldne ob 3 in pol po zelo znižanih cenah pod okriljem »Naraščaja Rdečega križa« Marije Grošljeve mladinska igra: »Kraljičine Vidke kresna noč«. Opozarjamo na to prireditve.

»Rože Jelečevskoc«, viteško igro v sedmih slikah, ponovi Ljudski oder v Ljubljani na splošno željo občinstva na praznik (torek), dne 8. decembra ob pol 4. uri popoldne. Vodstvo Ljudskega odra se je oddolilo, igro ponavljati popoldne, da bo tudi občinstvu iz okolice dana prilika videti to lepo igro. P. n. občinstvo se opozarja, da si že v predprodaji preskrbi vstopnice, ker je pri nedeljski večerni predstavi moralo oditi nešteto posetnikov, ki niso dobili več vstopnic.

Katehetsk predavanje bo v sredo, 2. decembra, ob petih popoldne v posvetovalnici K. T. D. Na vrsti je razgovor o okultizmu. (Ref. prof. dr. Gr. Pečjak.)

Razstava poljske umetnosti v Jakopičevem paviljonu se zapre nepreklono 8. decembra. Oglejte si jo pravočasno!

Za preureditev Galerije v Narodnem Domu so poslali: g. Josip Čremošnik Din. 100.—, družba v hiši veleindustrijalca g. Drag. Hribarja Din. 1900.—, g. F. Stroj Din. 100.— N. G.

Redni občni zbor Narodne Galerije se vrši v soboto, dne 12. decembra 1925 ob pol štirih popoldne v Narodnem domu, prilijče, dešno.

Pogreb Ivana Mavca. Ogrorna množica, ki je spremljala 29. t. m. pokojnega Ivana Mavca po beli cesti k večnemu počitku, je izkazala veliko sočustvovanje Ljubljani z britko preizkušeni stariši, brati in sestrami. Godba mladinskega doma, ki je bil blagemu mladeniču poleg domačega drugi dom; zadnje slovo pevcev; v solzah utopljeni govor predstojnika Mladinskega doma dr. Zamjena ob odprtem grobu; in na tisoče odaritih, a še več nevidnih solza, naj bodo mala uteha svojem v njihovi neizmerni žalosti. Prva in zadnja misel v groznem trpljenju je bila pokojniku skrb, da umre z Bogom; edina želja v tem trpljenju: zadnja sveta popotnica. Bil je sin vrgledne matere, ki je imela prvo vprašanje ob smrti posteljnih sinov: Ali je že previden? — Da! — In ko je začela to kratko besedico — njen »Hvala Bogu! sedaj nimam več skrbi?« Naša mladina, naj ima v rajnem Ivanu zgled, kako živi in umira krščanski mladenič, kojega spomin je blagoslovljen.

Za Miklavžev večer v Unionu danes drugi dan predprodaje vstopnic, in to od 1 do pol 6 popoldne v prostorih Šentpeterske prosvete (mežnarija cerkve Sv. Petra). Ze prvi dan se je prodalo precej vstopnic, kar znači, da je za

ta Miklavžev večer veliko zanimanja in se s tem najbolj priporoča. Zato svetujemo vsem, ki nameravajo in žele posetiti to dostojno in veličastno prireditev, da si pravočasno oskrbe vstopnice! Predprodaja vstopnic vsaki dan ob istem času in na istem kraju, kot je zgoraj navedeno, razen sobote, ko se bo predprodaja vršila od 9 do 13 v Šentpeterski prosveti; od 14 (2 popoldne) dalje pa pred dvorano v Unionu. — Obenem prosimo in opozarjamo, da morajo biti vsa darila dobro zavita, prevezana in opremljena z natančnim naslovom obdarovanca, da ne bo nepotrebnih nepravil in težko pri razdeljevanju daril.

Osebnna sprememba v davčni službi. G. Ivo Lavrič, višji davčni upravitelj in šef davčnega okrajnega oblastva v Ljubljani, je prošil za upokožitev in je bil razrešen vodstva tega oblastva.

Umrli so v Ljubljani: Izabela Frank, vdova evidenčnega geometra, 76 let. — Oton Brence, sin sluga, 7 mesecev. — Josip Marjan Pfeifer, sin univerzitetnega mehanika, 2 uri. — Marija Lisec, žena železniškega čuvaja, 50 let. — Valentin Košir, občinski ubožec, 65 let. — Jera Halbensteiner, zasebnica, 83 let. — Ivan Mavec, delavec, 20 let. — Marija Košmelj, užitarica, 70 let.

Mesto psa zadel človeka. Ko je šel Ignac Nered mimo šupe posestnika Mrharja v Zgornji Siški, skoči iz nje pes in ga hoče popasti. Nered, misleč, da je pes stekel, potegne samokres in ustrelil. Ni pa zadel psa, ampak je ranil v nogo delavca Josipa Pudelika, ki je spal v šupi. Pudelika so prepeljali v bolnico, da so mu odstranili kroglo iz noge.

Iz Maribora.

Katoliško dijaštvo v Mariboru dela, se pripravlja, da bo nekoč s svojim znanjem služilo Njemu, ki mu je dal talente, ki pa jih kat. dijaštvo ni zakopalo. Svoje delo pa hoče dijaštvo tudi na svoj praznik pokazati, ne vsega, le odlomek, ki kaže smer njegove priprave. Nastopilo bo že deloma na predvečer 7. decembra 1925, glavno pa 8. decembra popoldne in popoldne. Podrobnejši spored še objavimo. Katoliška javnost se zaveda, da ni katoliški pokret popoln brez katoliškega dijaštva. Zato s pozornostjo in naklonjenostjo sledi temu delu.

Prosvetna zveza v Mariboru, ki je s svojimi prosvetnimi večeri že zelo vzbudila zanimanje javnosti, ima v programu za ta mesec še Prešernov in Slomškov večer, po možnosti še Krekov večer. Predavanja prof. dr. Jeharta se bodo nadaljevala po novem letu.

Podražen pouk na vinarskih in sadjarskih šolah. Na nižjih enoletnih in dvoletnih drž. vinarskih in sadjarskih šolah je bilo do zdaj plačevati 70 Din mesečnine. Z najnovejšim odlokom ministrstva poljedelstva pa se je ta prispevek zvišal na 400 Din mesečno, brez ozira na to, ali je kdo državni štipendist ali ne in brez ozira na to, da morajo gojenci poleg tega še fizično delati, neštipendist ravno tako kakor štipendist. Pri podeljevanju štipendij odloča odmera zemlji, davka, ki je pri nas visok, da primeroma malo Slovencev dobi štipendijo, pač pa le učenci iz Srbije. Tako mora torej naš kmet, ki pošlje svojega sina v to šolo, dosti plačati, sin mora tam zastoj delati, doma naj pa še najame drugo delovno moč mesto sina. Tako se žalibog zelo ovira izobrazba našega umnega kmetijstva ravno od one strani, od koder bi se to ne smelo. Tudi to je pripomniti, da te vrste šola ni nikako državno pridobitno podjetje zase, ko se visoka mesečnina ne uporablja za izboljšanje šole, ampak se odpošlje v drž. blagajno. Zadevo sporočamo v javnost, posebno še našim poslancem, da nastopijo zoper tako oviranje strokovne kmetijske izobrazbe!

Franc Leharjeva »Vesela vdova«, katere premijera se je vršila v soboto 28. nov. t. l. v mariborskem Nar. gledališču, je privabila še

ZA MIKLAVŽA

šivalni stroji
Excelsa
kolesa
Radio-aparati
najlepša darila

J. GOREC Palača Ljublj. kred. banke

dosti radovednega občinstva. Predstava je uspela precej dobro, strokovno oceno pa še itak objavimo po njenih reprizah, da bomo videli, koliko so bili nedostatki pri premijeri le začetniški. Kar se tiče dostojne, oz. nedostojne mode, ki so jo prinesli kdove odkod na oder, bo pa potreba za drugič si izposoditi od naših kinopodjetnikov one tablice: »Mladini pod 16. letom zabranjeno«, če jih morda slučajno sami ne rabijo. Nismo rigoristi, pa vse, kar je prav.

Danes popoldne ob 3. je mladinski koncert naraščaja Rdečega križa v Götzovi dvorani v pomoč revnim otrokom, da se obdarujejo za Božič.

»Slomšek«, društvo bogoslovcev. je v nedeljo 29. nov. obhajalo spomin svojega idejnega voditelja ob navzočnosti prevz. škofa dr. Andreja Karlina in mariborske duhovščine.

Osebnna vest. G. Teodor Ferenbach, urar in hišni posestnik v Mariboru, je pretekli petek prisegel kot jugoslovanski državljan.

Poročila sta se v soboto v stolni župni cerkvi g. Lazar Glumac in gdč. Valburga Oman.

Iz Trbovelj.

Značilen dogodek. Ni dolgo tega, ko se je na neki tukajšnji šoli zgodil slučaj, ki vsakega pametnega človeka navdaja s skrbjo. Neka učiteljica je kaznovala učenca. Po šoli se zbere nekaj njegovih učencev pred šolo, in sicer nekateri celo s palicami, češ, da bodo kaznovala učenca rešili. S klici: »Auf! — Spustite ga!« so zahtevali, da se fant oprosti kazni. Ta dogodek je dovolj resen opomin zlasti starišem, ki svojih otrok dovolj strogo ne vzgajajo, oziroma jim dajejo potuho ali celo otrokom pravilo: »Če te bodo hoteli v šoli kaznovati, kar reči, da bodo stariši prišli v šolo.« Ako nekateri stariši tega ne bi delali, se otrok sam od sebe nikoli ne bi tako obnašal napram svojim učiteljem. Toda tisti brezpametni stariši naj si zapomnijo, da spletajo najhujši bič sebi, ne pa učitelstvu. Ko bo fant odrasel, bo svojo upornost pokazal tudi napram lastnim starišem in gorje že osivelemu očetu, osiveli materi, ki svojemu mlademu krepkemu pa do predstojnikov v revolucionarnem duhu vzgojenemu sinu ni več kos. Ne smeš se čuditi, če te bo tvoj lasten sin vrgel čez prag. Saj si ga sam tako učil v njegovih šolskih letih. Ako je fant v šoli kaznovan, je bil gotovo vzrok za to. Če pa ti misliš, da je bil po krivici kaznovan, pa pojdi sam k učitelju in se prijateljsko pomenita o vzroku kazni, ne pa da bi bil tako kratkoviden in bi otroka samega nahujskal proti učitelju. Sicer pa otrokom, ki imajo dobre, skrbne stariše, skoro ni treba telesne kazni, ker navadno pri takih že opomin zadostuje. Nek izvestni list pa naj zopet ob tej priliki napiše dolg članek o »terorju« na šoli. Ako katehet, dolžan kot

Ne pozabite se ustaviti

v »Šentpeterskem bazarju« — Ljubljana Sv. Martina cesta 8, kjer si lahko ogledate zalogo manufakturnega blaga po zelo nizkih cenah!

stojajo. Čuvaj nas, dobri Bog, tesnosrčnih ljudi med glasniki naše politike. V tesnih srcih se skrivajo strah za dom in pasivnost brez dela, brez boja; sentimentalni pesimizem, obleden v neštivilne krpe, tkane in genijalno zbrane in umetno uvezane zapreke.

Danes, ko se pripravljamo za zgradbo stolpa svobode, ne smemo biti pri nas kot samo dve stranki. Ena velika po številu, velika v veri in upanju, ki ne koleba pri delu, močna v slogi in disciplini združenih ljudi močnih src, jasnih pogledov, ki mečejo od sebe okove in se ne kregajo o tem, kaj naj suženj napravi, ko je oproščen verig, ki se ne boji vranov, ki zakrivajo blestečo zoro, ampak trdno zaupajo, da bo solnce, ki zasveti, veliko in svetlo, moglo razgnati megle in vrane in ozdraviti tesnosrčne skeptike in plašljivce, ozdraviti vso ono drugo, dal Bog le maloštevilno stranko.

Hic Rhodus, hic saltus! (Tukaj polje za delo.)

Ta poslanica Slovincem, Hrvatom in Srbom je bila napisana v avgustu tik pred odhodom dr. Kreka in dr. Korošca na agitacijsko pot po Hrvaški, Bosni, Hercegovini in Dalmaciji — za ideje majniške deklaracije, za ideje rodilje, ki sta jih na tej poti sejala v srca južnih Slovanov navzlic vsem zaprekam in nevarnostim, da bi postala žrtve avstrijske ali ogrske »državne misli«. Silen je bil odjek Krekovega evangelija: Suženjstvo je veleizdaja...

Mussolinijeva poslanica povodom 700 letnice sv. Frančiška Asiškega.

Italijanski ministrski predsednik Benito Mussolini je poslal vsem italijanskim zastopstvom v inozemstvu spomenico, v kateri jih pozivlja, naj na čim lepši, učinkoviti način praznuje 700 letnico smrti sv. Frančiška Asiškega. V poslanici slavi Mussolini sv. Frančiška kot najčistejšega in najvzvišenejšega italijanskega narodnega genija. Med drugim piše: »Največjega genija poezije — Danтеа, najsmelejšega mornarja na oceanih — Kolumba, najgloblje duha umetnosti in znanosti — Leonarda Vincija, toda tudi najsvetejšega med svetniki je dala Italija krščanstvu in človeštvu: sv. Frančiška. — Sv. Frančišek je deležen skupnih bojev, se hipno dvigne kakor prebujen na razburkanih valovih strasti svojega veka — svetnik s križem v shujšani roki, slavnim znamenjem ljubezni in miru. Obnavljalec Kristusove vere, je tudi eden naših prvih pesnikov, ki je dal poeziji značilno, globoko in univerzalno vsebino. V jeziku, v katerem je stoletje kasneje napisal Dante Nebeško komedijo, je svetnik ubožstva spesnil svojo pesem stvari. Ladja, ki je nosila na Vzhod oznanjevalca neumrjočega nauka, je sprejela na krov nemiljivo usodo plemena, ki se vrača na pot svojih očelov. In učenci svenika, ki so za njim odhajali na Vzhod, so bili istočasno

misijonarji Kristusa in italijanstva; na častiljivem grobu na pobočju »Subasia«, kjer se je vrgla nevzglasljiva luč, pa so hitele porajajoče se italijanske umetnosti graditi hram božji najizrazitejše lepote. Tako sta nastali frančiškanska delavnost in umetnost in se razhajali v svet. In kjerkoli je danes po deželah vseh kontinentov sijaj in ponžnost dela v imenu asiškega svetnika, tam je sled naše domovine. V l. 1926. se dopolni 700 let, odkar je umrl sv. Frančišek, in Italija se z novo, pripravljeno dušo vrača k spomenu vzvišenega vzpodbujevalca.«

All res mora biti tako?

Pismo iz Nemčije.

IV.

Hamborn, novembra 1925.

Težko pišem, imam malo časa, vendar moram končati, kar sem se bil namenil. Okt. smo imeli misijon v Hambornu, tej največji slovenski naselbini. Misijon je bil posebej za Nemce, posebej za Poljake, posebej za Čehe in Slovence, čeprav že vsi znajo nemški. Tako nemški »klerikalizem« skrbi za — Slovence. Ti grdi klerikalizem! Ta klerikalizem je treba — na povelje slovenskih liberalnih listov — pregnati in pobiti do uničenja!

Ko pa opošum nemškega klerikalnega zmaja, ne morem, da bi ne omenil še sosednega, holandskega. Ta je pa le še strašnejša zver. Čujte in glejte! Vsa društva katolič-

nov v Holandiji se s poudarkom imenujejo »rimsko-katoliška«: »rimsko-katoliška posojilnica«, »rimsko-katoliška mlekarica«, »rimsko-katoliško telovadno društvo«, »rimsko-katoliški športni klub« itd. Če ne verjamete, pa pridite vprašati! Ali hočete še hujši klerikalizem? — To je eno. Drugo je pa tole: Spominjam se, da se je neki liberalni list, ali »Jutro« ali »Narod«, spotalnil seveda tudi ob novi »dom duhovnih vaj« pri jezuitih v Ljubljani. Ali ni samo ta slučaj zadosten dokaz, da klerikalizem imenujejo, vero pa mislijo in pobijajo?! Kaj imajo duhovne vaje opraviti s politiko ali z nadvlado duhovščine? Če je pa to nadvlada duhovščine, potem je pa nadvlada vse, kar duhovnik dela, potem pa ljudje sploh ne smejo več v cerkev hoditi! — Zdaj pa poslušajte! Na Holandskem je takih »domov« 11 in v teh domovih je opravilo duhovne vaje dosedaj samo že 60.000 mož, med njimi tudi ministri. Med temi tudi bivši ministrski predsednik dr. Beerbrunck, — poznam ga, je tudi abstinent. Minister justice — imena nimam ravno pri roki — je pa glavni pospeševalec duhovnih vaj in njegovih domov. — Mesto Venlo, krasno mestoce z 20.000 prebivalci — videl sem ga — je pa pred par leti postavilo sredi trga bronast spomenik Jezusovemu srcu in mestni župan sam je posvetil mesto božjemu Srcu. — To samo par slik in številk o holandskem klerikalizmu. Nekaj podobnega je pa tudi v Belgiji, katere sicer sam nisem videl, pa slišim, kdor ne verjame, naj le pride pogledat in povprašat, ljudje mu bodo radi povedali.

pomeni), — dočim liberalce (svobodnjak) ni, ker se rabi v pravem pomenu? Pa če vam morda ta beseda ni všeč, jo lahko opustimo, če vi opustite svojo psovko. Ti ljudje torej še usi ne morejo odpreti, ne da bi psovali, žalili! Kdaj na Nemškem imenujejo centrum klerikalce? Centrum se vedno kliče centrum. In pri dostojnih ljudeh se vsaka reč imenuje s pravim imenom. Le hudobni otroci dajejo priimke. Vsaka stranka se imenuje z njenim pravim imenom. — Na Nemškem imajo svoje vrste športna društva: katoliška, protestantska in liberalna («freie» jih imenujejo). A jaz ne vem nič o kakem medsebojem sovraštvu, o kakem zmerjanju in »čukanju«. Vsako društvo hodi svojo pot in pusti druge na miru. — V kakšni lepí slogi živi tukaj učiteljstvo in duhovščina. Ali so pa zaradi tega učitelji kaj na slabšem? Imajo kaj manj ugleda? Kaj pak! Ravno nasprotno. Vprašam: Ali bi ne moglo biti pri nas enako? Kaj bi imeli učitelji prijetnejše življenje in ne manj, ampak več ugleda pri našem ljudstvu! Saj je vendar medsebojna prijaznost izobraženih ljud posebnó na kmetih, kjer izobraženec težko dobi sebi primerno družbo, nekaj dragocenega. To je vsaj toliko vredno, kakor prijetno stanovanje. In kdo si ne želi prijetnega stanovanja? Zdaj pa slovenski učitelj misli, da ne sme biti z duhovnikom prijazen, da mu mora biti nasproten. Zakaj? Samo zato ker je tako naučen, vzgojen, pa misli, da mora biti tako. Priznajte vendar! Vse to nasprotstvo je umetno narejeno, privzgojeno — shujskano! In nič drugega! Brez

Gospodarsko zapostavljanje in finančno preobremenjevanje Slovenije.

LOČENO MIŠLJENJE JUGOSLOV. KLUBA.

Jugoslovanski klub je podal k zakonu o budžetskih dvanajstlinah za mesec december, januar, februar, marec 1925-26 ločeno mišljenje, v katerem na podlagi števil in dejstev razkrinkava in izpodbija gorostasno davčno politiko nasproti Sloveniji. Ločeno mišljenje našega kluba izjavi:

Slovenija je že po svojem davčnem sistemu, ki ga je prinesla iz Avstrije v novo državo, mnogo bolj pritegnjena k državnim davkom kakor katerakoli druga pokrajina v državi. Avstrija je opirala glavne svoje davčne dohodke na direktne davke, v Srbiji pa so bili glavni viri dohodkov indirektni davki. Glavni srbski indirektni davki so bili razširjeni tudi na naše kraje niso pa bili znižani naši dosednji davki. Po vsem jasno je, da so morali novi davki in nove določbe, ki jih je finančni minister linearno uvedel za celo državo, neizmerljivo povečati davčne naših krajev in nesorazmerje povečati. Uradne številke, ki so izšle v Službenih Novinah 8. sept. 1925. leta, govore sledeče:

KOLIKO PLAČUJE SLOVENIJA RAZLIČNIH DAVKOV.

Neposrednih davkov je plačala Slovenija v 6 mesecih 1925. leta 63.575.510. V celoti je bilo neposrednih davkov brez davka na poslovni promet, invalidskega davka, komorske doliade in izrednega pribitka (500 odstot. in 80 odstot.) vplačanega v prvi polovici tega leta 415.765.983 dinarjev. Če vsporedimo celotno vsoto z vsoto, ki jo je plačala Slovenija, vidimo, da je Slovenija plačala več kakor 1/7 tega davka. Srbija s Črnogoro je vplačala tega davka v tej dobi samo nekaj nad 74.000.000 dinarjev. Hrvatska in Slavonija nekaj nad 77.000.000 Din, Bosna in Hercegovina samo 34.000.000 Din. Vojvodina je res plačala mnogo več kakor druge pokrajine, namreč 152 milijonov dinarjev. Pripomniti je pa treba, da je bila Vojvodina v velikih zaostankih na davkih in je v prvem polletju leta 1924. plačala samo 51.000.000 Din. V ilustracijo bi samo še pripomnili, da ima Slovenija le 836.358 ha produktivne zemlje medtem ko jo ima Hrvatska in Slavonija 2.559.846 ha, Vojvodina 1.710.338 hektarov, Srbija s Črnogoro 1.881.115 ha. Konstatirati moramo poleg tega tudi še to, da je zemlja v Sloveniji neprimerno manj plodovita kakor v drugih pokrajinah.

Službene Novine navajajo dalje statistiko vplačanega davka na poslovni promet za prvo polovico l. 1925. Vplačanega je bilo tega davka 99.939.699 Din. Slovenija je plačala od tega 20.810.016 Din, Srbija s Črnogoro je plačala 16.771.113 Din. Potemtakem je zopet Slovenija najhujše prizadeta. Plačala je tega davka sama več kakor eno petino.

Izredno zanimiva je tudi statistika glede izredne doliade 500 odstot. in 80 odstot., kakor tudi statistika glede invalidskega davka. Izrednih doliad na direktne davke je bilo vplačanih v omenjeni dobi v celoti 153.886.822 dinarjev. Slovenija je plačala tega davka v celoti 29.567.946 Din, Srbija s Črnogoro je pa teh doliad vplačala samo 23.669.236 Din. Tudi v tem oziru nosi Slovenija skoraj eno petino celotnega bremena. Najzanimivejša je pa statistika glede invalidskega davka. Vplačanega je bilo skupno v prvi polovici leta 1925. 38.619.078 Din. Slovenija je zopet plačala 7.392.214 Din, t. j. približno eno petino. Tega davka so plačale manj Vojvodina, Bosna in Hercegovina, Dalmacija in Srbija s Črnogoro. Srbija s Črnogoro je plačala samo 3.693.408 dinarjev. To so dejstva iz l. 1925.

To neugodno razmerje pa ni nastopilo šele letos, ampak vlada že leta in leta in se

od leta do leta stopnjuje. Vzemimo samo statistiko plačanega invalidskega davka iz leta 1924. Slovenija je plačala 13.867.618 Din. Dalmacija 3.061.043 dinarjev, Hrvatska in Slavonija 20.430.112 Din, Vojvodina 12.893.890 dinarjev, Bosna in Hercegovina 10.909.926 dinarjev, Srbija in Črnogora 11.064.803 Din.

Če vzamemo statistiko davka na vojni dobiček, se tukaj kaže naravnost brezmejno izterjavanje tega davka v naših krajih. Slovenija je plačala tega davka v 4 letih nad 55 milijonov dinarjev, Vojvodina 53 milijonov dinarjev, Hrvatska nekaj nad 60 milijonov dinarjev, Bosna in Hercegovina nad 38 milijonov dinarjev. Srbija s Črnogoro pa ni plačala niti dinarja tega davka.

KAKO REŽIM ZAPOSTAVLJA SLOVENSKO INDUSTRIJO.

Finančni minister Stojadinović je skušal svojo politiko opravičevati s tem, češ, da je Slovenija bogata, toda ta njegova trditev je v celoti napačna. Večino predstavlja v Sloveniji še vedno kmetijski stan. Toda naša kmetijska gospodarstva so majhna, prevladuje malo kmet. gospodarstvo. Nad polovico vseh kmetijskih posestev ima samo od 1 do 5 in 5 do 10 ha zemlje in ta zemlja je taka, da večina teh posestnikov niti toliko ne pridela, da bi se mogli sami od posestev preživljati. Namišljeno bogastvo Slovenije torej nikakor ne more rezultirati iz kmetijskih posestev. Tudi industrija ni tako razvita, da bi mogla zaposliti vse brezposelno prebivalstvo. Poleg tega je pa tudi prazna pravilica trditev, da je večina celotne naše industrije doma v Sloveniji. Dokazano je pa tudi, da trpi industrija pod neznoznimi davki, dalje da ne dobiva od države zadostnih kreditov, kakor jih dobivajo nekatere industrije v drugih pokrajinah, vrhunske pa država ne gre v nobenem oziru pri svojih dobavah naši industriji na roke. Navesti hočemo le par slučajeve, kako mačehovsko in celo protizakonito v tem oziru državna uprava postopa nasproti industriji v Sloveniji.

Meseca februarja 1924 je ministrstvo pošle in brzojava razpisalo nabavo 66 vagonov telegrafskih žic v skupni vrednosti 5.365.000 dinarjev. Ponudba Kranjske industr. družbe na Jesenicah je bila pri tej veliki vsoti le za 1284 Din višja kot ponudba inozemske tvrdke, ni se razpisala druga licitacija, marveč ministrstvo je takoj oddalo dobavo inozem. tvrdki.

Letos je ministrstvo razpisalo dobavo 61 vagonov telegrafskih žic. Pri prvi licitaciji je bila Kranjska, industrijska družba na Jesenicah najnižji ponudnik, licitacija pa se je razveljavila. Tudi pri drugi licitaciji je bila ta tvrdka najcenejša, toda licitacija se je ponovila in tretjič je navedena tvrdka zopet vložila najnižjo ponudbo, vendar pa se je razpisala — četrta licitacija za prve dni novembra t. l. Značilno je, da je bil pri prvotnih licitacijah določen dobavni rok 3 mesece, sedaj pa, ko so bile predhodne licitacije že 4 mesece vedno nanovo razveljavljene, se je predpisal dobavni rok 4 in pol meseca. Zdi se, da se je rok podaljšal za to, da morejo inozemske tvrdke konkurirati, ker bo meseca marca-aprila 1926 dovoz po Donavi zopet mogoč, dočim bi se morala pri dobavnem roku treh mesecev izvršiti dobava še v zimskem času, ko je Donava za plovbo neporabna. V poslednjem razpisu se je poleg ostalih dobavnih pogojev še nanovo določilo, da se ima kvalitativni prevzem blaga vršiti v Belgradu, tako da nosi dobavitelj riziko transportnih stroškov.

Letos poleti je bila v Belgradu licitacija za prodajo 450 vagonov starega železa državnih železnic. Kranjska industrijska družba je

stavila po svoji Nakupni zvezi najugodnejšo ponudbo, na katero pa ni dobila odgovora. Šele meseca septembra je bila pozvana, da stavi ugodnejše cene. Vendar je bila družba zavrnjena z obvestilom, da se je prometno ministrstvo vsled pobude ministrstva za šume in rudnike odločilo, da se vse staro železo železniških direkcij v Belgradu, Subotici in Sarajevu dodeli podjetju Zenica v Bosni, češ, da je to podjetje državno ter se mora vsled tega favorizirati. K temu je pripomniti, da je količina 450 vagonov tako velika, da je Zenica ne more porabiti v roku 6 mesecev, med tem ko mora Kranjska industrijska družba za svojo potrebo sproti uvažati staro železo iz inozemstva. Sicer pa ne drži, da je Zenica državno podjetje, ker je polovica delnic podjetja v rokah privatnih podjetnikov.

Dne 3. oktobra je bila pri direkciji državnih železnic v Zagrebu licitacija za 87.000 kg okroglega železa. Pismena ponudba Kranjske industrijske družbe na Jesenicah je dospela v Zagreb 2. oktobra t. l., torej en dan pred terminom. Družba je priložila ponudbi potrdilo o tem, da je plačala vse davke do 30. septembra 1925. ves spis pa se ji je vrnil s pripombo, da se njena ponudba ne more uvaževati, ker ni predloženo potrdilo o plačanih davkih, ki so zapadli v plačilo v četrtem kvartalu.

Dne 19. septembra t. l. se je razpisala odaja elektrifikacije državnega kolodvora v Ljubljani. Razpis je vseboval izrečno določbo, da se mora dobaviti material tvrdke »Siemens in Schuckert«. Zastopnik je bil pri oddaji dobave navzoč, dasi ta tvrdka sama ni stavila nobene ponudbe. Tvrdka »Transformator« v Ljubljani je bila najnižji ponudnik, vendar ji dobava ni bila oddana, marveč je referent ves akt poslal v Belgrad. Zanimivo je, da se je predpisal poenale 15.000 Din na dan, in to vsled pomote tukajšnjega uradnika, ki je prvotno določen poenale 1500 Din izpremenil v prepisu v 15.000 Din. Drug slučaj se tiče dvigala železniški upravi. Tvrdka »Transformator« je bila zopet najcenejši ponudnik, vendar je bila dobava oddana drugi tvrdki.

KAKO SMO UDARJENI PRI DOHODNINI, HIŠNONAJEMNINSKEM DAVKU, DAVKU NA ROČNO DELO ITD.

Pribiti moramo tudi dejstvo, da ni davčni aparat v celi državi nikjer tako strog in minuciozno natančen kakor ravno v Sloveniji. Davčne odredbe in davčni zakoni se tolmarijo v najstrožjem zmislu in to radi tega, da more davčna administracija čim več denarja pribaviti fiskusu. Dokaz za to našo trditev je v prvi vrsti zakon o osebnih dohodnini in dalje novi zakon o davku na ročno delo.

Z raznimi določbami v dvanajstlinah in v finančnem zakonu se je bistvo davka na osebno dohodnino v celoti potvorilo in poslabšalo na škodo davkoplačevalcev. Omenjamo samo to, da je bila podlaga temu zakonu zlata krona in eksistenčni minimum je znašal 1600 zlatih kron. Pri nas velja v vsem državnem gospodarstvu dinarska valuta, samo pri izvajanju zakona o osebnih dohodnini se drži naša davčna administracija še vedno davčne skale v kronah. Da je to povsem nepravilno in sedanjim gospodarskim prilikam nasprotno, je jasno. Zakon o osebnih dohodnini je v svojih §§ 173. in 174. dopuščal take olajšave za davkoplačevalca, da so bile s temi določili vse ostrine tega zakona odbite. Z zakonskimi odredbami, s katerimi so naši finančni ministri potvorili ta zakon, so vse olajševalne določbe omenjenih dveh paragrafov odpadle, tako da predstavlja sedaj ta zakon v svoji potvorjeni obliki za naše davkoplačevalce neznošno breme. To breme je tem obširnejše, ker vsakdo ve, da tega davka v nekaterih drugih pokrajinah vobče ne plačujejo. Ko se določa odmera za prepis dohodnine za posameznika, se ne ozira na izpremenjene gospodarske raz-

mere. Tako postaja ta zakon tembolj neznošen.

Najmanj kar moramo glede tega zakona zahtevati je, da se davčna lestvica v § 172 zakona o osebnih davkih bere namesto v kronah v dinarjih in drugič, da se zvišujejo v §§ 173. in 174. zakona o osebnih davkih odnosno v členu 146. finančnega zakona za l. 1920-21 od 5600 kron 8400 kron in 18.000 kron na 30.000 dinarjev, 40.000 dinarjev odnosno na 50.000 dinarjev. Dalje moramo zahtevati, da se vse državne doklade, redne in izredne, na ta davek ukinejo.

Vsa absurdnost davčnega sistema, ki ga je finančno ministrstvo uvedlo v naše kraje, raznimi dokladi in davki na prejšnje davke, pa se najbolj očito kaže v davku na hišno najemnino. Ali ni absurdno, ako država jemlje v obliki davka 60 odstot. dohodka, kar s vrši pri tem davku? Z vsemi državnimi dokladi vred mora ljubljanski hišni posestnik plačati nad 60 Din državi kot davek, ako dobi 100 Din najemnino. Po deželi ni glede tega davka nič boljše. Tu je treba pristiati še avtonomne doklade, ki hišnega posestnika tako zelo obremene, da mora v nekaterih občinah še nekoliko iz svojega doplačevati k temu, kar dobi od najemnika kot najemnino. V občin Domžale n. pr. znašajo skupni državni davek in doklade pri 100 Din najemnini 106 Din.

Socialno stališče vlade označujeta državni dve določbi, ki obremenjujeta gospodarsko najbolj šibke ljudi, to je zakon o doliadi na ročno delo in pa člen 20 v sedanjih dvanajstlinah. Proti davku na ročno delo smo v debati o prvih in drugih dvanajstlinah letošnja leta nastopili. V zadnjih dvanajstlinah je skušala vladna večina trdoto tega zakona omiliti. To se pa ni zgodilo, nego izvajanje tega zakona kaže, da je pravzaprav ta zakon zadel in pogodil najhujše gospodarstvo najšibkejše in najbednejše, t. j. hlapce in deklet. Po pravilniku, ki ga je izdala direkcija v Belgradu, ne bo od sedaj za naprej aoben hlapec in nobena dekleta več davka, rosta in sicer radi tega, ker se prejemki v naturi, t. j. stanovanje in hrana tako visoko zaračunavajo, da bo vsak izmed teh gospodarsko nesamoostojnih ljudi podvržen plačevanju tega davka. Če bi vlada imela kolikorkoli socialnega čuta, bi morala ta socialni zločin nad temi reveži takoj ukiniti.

Ni manj karakterističen ni člen 20. sedanjih dvanajstlin. S tem členom se oproščajo državne železnice in druga državna podjetja plačevanja doliade 5 Din po meterskem stopu premoga, ki ga nabavljajo v Sloveniji državna podjetja. Ta člen nosi v sebi najhujši gospodarski udarec za 4000 revežev. Teh 5 dinarjev je namreč šlo v podporni sklad za ponesrečene in invalidne rudarje v Sloveniji. Ti so imeli pravico do rent v iznosu mesečnih 20—40 zlatih kron. Te rente so se vsled devalvacije denarja znižale na 83 Din do 8 Din. Iz gornjega sklada je pa dobivalo 2400 najbednejših invalidov po 15—200 Din mesečno podpore. Poleg teh je dobivalo to rento tudi še drugih 1400 revežev, večinoma železničarjev. Če bo ta člen sprejet, bodo ti reveži izgubili 60—70 odstot dosedanje podpore. Mi zahtevamo, da se ta člen v sedanjih dvanajstlinah brezpogojno ukine.

V DVANAJSTLINAH NI ENE PARE ZA POTREBE SLOVENIJE. — PRIKRAJŠANJE URADNIŠTVA.

Značilno je, da se Slovenija pač v skrajni meri v davčnem oziru eksploatira, da pa vlada glede investicij državnega denarja Slovenije ne pozna. Kakor v prejšnjih dvanajstlinah tako tudi v sedanjih ni pravzaprav nobenih večjih zneskov za potrebe Slovenije, če tudi so se zvišale dvanajstine za nič manj kot 786.000.000 Din. Tudi to pospešuje gospodarsko slabitev Slovenije in pa veliko brezposelnost.

tega hujskanja bi mi lahko živeli med seboj složno, prijazno, ali vsaj strpno. Narod bi zaradi tega ne bil niti za trohico na slabšem — kaj pravim na slabšem! — v vsakem oziru na boljšem.

Ali res mora biti tako? Ali bo to trajalo do sodnjega dneva? Ali se ne da nič prenearediti?

Da se da, to vam hočem dokazati in — pokazati.

Ziveli!

I. K.

J. B. Šedivy:

Senatorka Avgusta Rosipalova.

Praga, dne 28. nov. 1925.

V daljnem svetu raste agava. Vsakih sto let cveti in rodi sad, potem umre. Vsi njeni deli služijo človeku v korist: korenje, steblo, skorja, veje, listje, cvetje in plodovi. Agava je bila čs. senatorka Avgusta Rosipalova.

Bila je učiteljica 45 let in to ena izmed tistih, ki se zavedajo, kako dragoceni zaklad izročajo starši v svoji deci njihovi skrbi in vesti. Bila je katoliška učiteljica. V svetlobi žive vere, katere ji je bila duša tako polna, je videla v otrocih neumrle duše, odkupljene s Kristovo krvjo, čarjane z Njegovim milostjo, zato je vse njeno delovanje šlo za tem, da jih pripelje h Kristu. Kdor ve, kak duh vlada v čeških šolah, ta razume, koliko žrtve in junaštva ji je bilo za to potrebno.

Kierkolli je bilo treba delovati in doprinesti največje žrtve za Krista, je bila zvršen. Česar niso mogli čisto doseči najbolj energični možje, se je posrečilo skromni učiteljici Avgusti. Ko so po srečljivi žrtvi ustave dne 28. februarja 1920 dobile tudi ženske volilno pravico, je završilo med

vsem čs. ženstvom: »Me hočemo za poslankinjo Avgusto Rosipalovo, ker ona izpolnjuje do pičice katoliško načelo, ki ga oznanja!«

Nad 35 let je delovala v verskih, prosvetnih, ekonomskih, političnih in dobrodelnih društvih. Učila je, vzgajala, svetovala, opominjala, pa tudi karala, pa vedno s tisto ljubeznijo v srcu, ki jo je vsak dan znova črpala pri obhajilni mizi. Nad 4000 je imela samo predavanj. Umrla je s 17 kronami v žepu. Štiri skromne obleke je zapustila in pa lepo zbirko katoliških knjig in časopisov. Živela je od enega dela svoje učiteljske penzije, drugi del in pa vso poslansko plačo do zadnjega vinarja je razdelila ubožem in katoliškim organizacijam.

Mnogo je žrtvovala posebno za časa Avstrije za poživitev narodne misli, ni pa nosila na ustih »živio-patriotizma«. Poganski nacionalizem ni omakeval njene katoličnine. Zato se je zavzemala za cerkveno zedinjenje. Bolj kako marsikdo drugi se je zavedala, da so vsi narodi udje mističnega telesa Kristusovega in da je zmaga katoličnima v enem narodu zmaga celotnega mističnega telesa in vseh narodov, njenih udov. Razumela je vzvišeno resnico, da se morajo žrtvovati vsi katoliški narodi, ako kak križanski narod sam ne more uveljaviti Kristovih načel, prav tako, kakor se morajo žrtvovati vsi udje telesa, ako eden izmed njih zbolí. Zato se njena ljubezen in požrtvovalnost nista končali na čs. mejah.

Zavedala se je prav posebno velike misije, ki jo imajo na severu katoliški Čehi in Slovaki, na jugu pa kat. Hrvati in Slovenci da namreč zedinijo pravoslavni kršč. narode s Petrovo Cerkvijo. Bolelo pa jo je, da tako primanjkuje delavcev posebno na Hrvaškem in da nima smisla za kat. pokret mnogo tistih ljudi, ki bi se od njih na vsej pravici pričakovalo. Zavoljo tega je bila naklonjena zlasti kat. jugoslovanskih dijakom. Vedno je bila na razpolago njihovemu gibanju z moralno in gmotno pomočjo.

Tri vesela razočaranja ji je dal doživeti Vsemogočni na tem svetu v njenih zadnjih dneh. Do-

živela je, da so hrvatski škofje energično nastopili proti vladi za pravice Cerkve ter da se je začel med Hrvati živahen kat. pokret. Par dni pred smrtjo je zvedela o veliki zmagi čs. LS in o izvolitvi za senatorko. Iz Rima pa je prišla vesela vest, da jo je sv. Oče odklikoval z redom »Pro ecclesia et pontifice«. Odklikovanje te angelske duše pa si je pridržala večna ljubezen za sebe.

Pogreb dne 26. t. m. so se udeležili razen drugih zastopnikov vlade tudi ministri čs. LS. Sramek in dr. Dolansky, zastopniki vseh kat. organizacij, velika množica ljudstva celo iz Moravske. Jug. kat. akad. društvo »Kreke« je storilo samo svojo dolžnost, ko ji je položilo na grob venec z jugoslovanskim državnim trakom.

»Mladika«.

Decembarska številka tega našega najboljšega družinskega lista prinaša zopet bogato in zanimivo vsebino. Napeto, romantično, pa hkrati izredno vsebino je nadaljevanje povesti »Kristof Dimmače« (spisal Jack London, iz angleščine prevle Franc Magajna). — Pesmi so tri: A. F. V zimski noči; Gliša Koritnik, Balada; Vera Albrechtova. V tujini. — Kakor povest se bere Puntarjev spis: Črnogorski vladika Peter II. Petrovič Njegoš. Naj tega odlomka iz črnogorske zgodovine noben bravec ne prezre! — Viktor Steska piše kot nadaljevanje »Pregleda slovenske umetnosti« o Langusovi šoli. — V »Pisanem polju« cveto rože za Krekov in Prešernov spomin ter za 60letnico Lee Faturjeve. — Razgled »Po okrogli zemlji« in »Drobtine« si bo gotovo vsak bravec z veseljem privoščil. — »Gospodar in gospodinja« vesta dosti povedati. — »Sleč« so prav veseli. — Slik je 8: Jan Steen, Sv. Miklavž, Tone Kralj, Razpelo; Franc Kralj, Marija Jezuščkom in dr.

Kakšna bo Mladika v l. 1926?

Za leto 1926. se je posrečilo uredniku »Mladike« dobiti izvirno povest, ki bo izhajala vse leto.

Naslov ji je Kruh. V njej je živo in gorko opisal Matija Malešič življenje Slovencev v Prekmurju, ki si morajo služiti svoj kruh s tem, da hodijo bogatašem po Ogrski in Slavoniji obdelovati velesopstva.

Druga povest, ki bo prihodnje leto v »Mladiki« izhajala, je prevod slovečega angleškega romana za čezarja od pisateljice Orcey. To je tak zanimivo in pretresljivo pisana povest iz časov rimskih: tringov, cesarja Kaligula, da bi bralci niti bode brali nič manj strastno kakor izvirno.

Nadalje bo prinašala »Mladika« v letu 1926 krajše povesti naših najboljših pisateljev in dr. polopisa in sicer Trunka o pohodu na Mount Massive v Ameriki in našega znanega voleturista Mlakarja o ekspediciji na Mount Blanc. Oba spisa sta polna humorja. »Mladika« bo nadaljevala tudi opise naših največjih mož in sicer topot Prešernova Vraza, Smoleta in Bleiweisa. Opisovala bo nadalje slovenska mesta in kraje in se pečala še z mnogimi drugimi zanimivimi stvarmi: tako n. pr. bo pred Kočial pisal o napaških sedanjih slovenskih pisarjih. Viktor Steska bo nadaljeval s pregledom slovenske umetnosti, izredno bogato pa bo preskrbljen priljubljeni oddatek »Za gospodarja in gospodinjco«. Da ne bo manjkalo »Ugankarjce«, se samo posebi razume.

Naročnikom!

»Mladika« bo izhajala tudi nadalje trčno vsakega prvega v mesecu na 40 straneh. Celoletna naročnina bo ostala ista: za naročnike v Jugoslaviji znaša 84 Din, s krajino prilogo 100 Din; v Italiji 100 Din, s krajino prilogo 116 Din; v Ameriki 2 dolarja, s krajino prilogo 240 dolarja. Kdor bi ne mogel plačati vse naročnine nemakrat, jo lahko plačuje tudi polletno ali vsaj četrtletno. — Vsaki prvi številki za leto 1926. bo priložena prva polovica. Prva številka 1926 bo izšla še pred božičem. Dopolnimo jo vsem dosedanjim naročnikom in trdno upamo, da ji ostanejo zvesti vsi, pri čem smo pa:

Prijetu se zobna krema
Slavica
KALODONT
v ustih vsakega

Cerklje pri Kranju. Ze davno se je govorilo in ugibalo, kako bi naš oddaljeni, a po gospodarskem napredku hrepeneci kraj zvezali z ostalim svetom ter ga tako zvezali z žilami gospodarstva ostale Slovenije. Pred desetimi leti se je govorilo o železniški zvezi ki bi naš kraj vezela z vzhodom in zapadom in tako vsaj posredno tudi z jugom. Med vojno je bi ta projekt že pred uresničenjem, a je vsled nadaljnih okoliščin čisto zginit s površja. Ideja sama pa je živelá še dalje; saj mora to čutili vsakdo, ki vidi to osamljeno, oddaljenost našega kraja od vsega kulturnega sveta in vsled tega neizrabljen o produktivnosti te rodovitne gorénjske ravani. Razni kupčevalci in mešetarji ži-
to bogato na račun kmeti, ki svojih pridelkov ne more tako gospodarsko izrabljati radi oddaljenosti od mest ozir. vsake zveze z njimi in kujeta vsled tega v svoj kapital mesti Kranj in Kamnik polovico kmečkih žuljev. Koliko pridelkov gre tu v nič ali celo v izgubo! Pa ne le kmet, tudi trgovec in obrtnik trpita. V podjetnejših krajih se je večkrat že razpravljalo, kako odпомoči temu zlu. Marsikomu se ob današnjih žalosnih razmerah, ko nam mačha-država niti droblin ne privoščé, več raz svojo mizo, zdi naravnost blazno, misliti še na zvezo med Celjem in Kranjem; morebiti pa misel vendar le ni tako blazna in bi morala kazalo na to opozoriti merodajne krece. Pametneje pa je za se-
daj resneje misliti na načrte, ki bi bili lažje ipe-
ljivi nego omenjeni. Tak n pr bi bil avtomobilska zveza med Cerkijami—Ljubljano. Seveda s tem niti iz daleka še ne bo odпомoči našim gospodarskim potrebam in s tem naša mislena zveza z ostalim svetom še ni rešena. Nasprotno: s tem bo ta misel rasla le še bolj! Nč kaj bi bilo pa s tem vendarle že storjenega..., olvorjen bi bil vsaj neposredni

Dirigiral jo je kapelnik g. Balatka bolj akademski kakor ta čustvena glasba zahteva, dasi so vsi vstopi točni, stik med orkestrom in pevec po-

Torek, 1. dec. ob 20. uri »Gorenjski slavček«. —
Slavnostna predstava. Ab. A.
Sreda, 2. dec. ob 20. uri »Vesela vdova«. Ab. B.
Četrtek, 3. dec. ob 20. uri »Kvartet«. »Zigag«.

editirajte za »Mladiko«!

dobitek znaša Din 100.000 ali več, se izplačuje samo pri blagovni generalne direkcije dr.

žijejo poljski ljudski umetnosti; Stryjenska je razslavila cikel Slovanski bogovi, ki je velezanimiv po svoji formalni in predmetni koncepciji slovanske

Torek, 1. dec.: Zaprie.
Sreda, 2. decembra: ZA NARODOV BLAGOR. —
Red D

Sreda, 2 decembra: ZA NARODOV BLAGOR. —
Red D

osebni promet med nami in središčem Slovenije. Dvigalo bi nas to brezdvomno v kulturnem in gospodarskem oziru, kajti bila bi tu vsaj ena žila, ki bi nas neposredno vezala z ostalim kulturnim svetom. Pomislite! Bi bili tu in gledali rentiranja podjetja. Brez strahu! Če se podobna podjetja izpačijo drugod in če poleg tega pomislimo še na dejstvo, da bo smer turistov mnogo bolj namenjena proti Kravavcu, kjer se je otvoril nov planin ki dom in da bo za turistično prikladnost, ubrati pot naravnost na podnožje Kravave nego po ovinku na Kamnik ali Kranj in bo poleg tega brez dvoma postala Kravavčeva skupina središče smučarskega športa, je vsekakor nad tem izključen! Pametno bi bilo, da bi prevzela podjetje občina in to

šimpreje, da je ne prehitijo kdo drugi; čuje se namreč, da se tozadevno že snuje nekaka delniška družba, če tudi nje ne prehitijo podjetnejši tujei! Tu ni odlašanja! Pametni možje, mislite, a hitro! — Občan.

Cerkije ob Krki. Minulo nedeljo je bila v Kat. domu s prav dobrim uspehom vprizorjena: Mlinar in njegova hči. Najtežje vloge kot so: Črnot, Marica in Konrad so bile igrane naravnost čedno. Ker je na odru 10 sprememb, se je predstava zavlekla čez Ave Marijo. Vsi gledalci, ki so z zadovoljstvom vztrajali do konca, so potem hiteli domov in le nevoščilji hudobneži morejo trditi kaj drugega. Zapišite si: plesna veselica in predstava kot je ravno ta, se ločita kot noč in dan!

Raznoterosti.

Novi sovjetski volivni zakon.

Izvestja od 14. novembra prinašajo novi volivni red za mestne in kmečke soviete, ki velja za nove predstojajo volitve. Celotno omrežje volivnih odborov od najvišjega v Moskvi do vaških skrbi za »normalni potek volitev in preprečenje zlorabe uradne oblasti«. Najvišji volivni odbor je stalna ustanova, ostali odbori delujejo le ob času volitev. Volivni seznam ne obsega oseb, ki imajo volivno pravico, temveč le one, ki ne smejo voliti. Sem spadajo poleg umobolnih »zajedalcov«, to je podjetniki, kapitalisti, nekdanji državni uradniki in duhovščina vseh konfesij. Prejšnje ostre odredbe so omiljene v toliko, da uživajo sedaj volivno pravico oni »posestniki« in »podjetniki«, pri katerih je zaposlen kvečjemu en odrasel delavec in dva pomočnika. Volitve so očitne, ne tajne! Glasuje se za posameznike ali pa za cele liste, kakor pač hočejo in določijo volivci na posebnem sestanku. Navadna večina odloča. Volitve odpadejo, če ne pride k škrinjam vsaj 35 odstotkov volivcev. Volivna komisija lahko razveljavi volitve, če smatra, da je izid v nasprotju z javno koristjo. V vsakem gubernskem mestu sklepa končno veljavno o takih slučajih posebni oddelek »gubispolkoma« (gubernske eksekutive). Oblasti so torej hkrati vpliv na volitve, toda obvezna navzočnost volivcev je vsekakor napredek v primeri s prejšnjimi določbami.

SVETA VRATA SE ZAPRO.

Delovodje pri sv. Petru v Rimu so že začeli s pripravami, da se zapro sveta vrata in s tem zaključijo sveto leto. Za to delo bodo porabili nič manj kot 300 kosov opeke, na kateri bo vklesana letnica MCMXXV. Na sveti večer bo vložil sv. Oče prvo opeko, malo bodo odprli in zalili z zaveso. V naslednjih dneh bodo delavci vstavili nova vrata, ki imajo v sredini malo kovinsko škrinjico, kamor se shranijo različne medalje, dokumenti in najrazličnejši darovi. Vse te predmete bodo skrbno zapakirali in ostali bodo ohranjeni tu do tedaj, ko se bo z vsem ceremonialnim obredom otvorilo novo sveto leto.

INTERNACIONALNI EVHARISTIČNI KONGRES V CHICAGO.

Američani hočejo imeti v vsaki stvari prevlado in tako tudi v manifestaciji katoličan-

stva, ki naj dobi izraz na velikem evharističnem kongresu v Chicago, ki naj bo največji — the greatest in the world. Vršil se bo kongres od 20. do 24. junija 1926 in pričakujejo najmanj milijon udeležencev. Priprave se že vrše, pri katerih katoličanom pomagajo tudi drugoverci. 300 cerkva, ki jih ima mesto, ne bo zadostovalo skoraj za tako udeležbo. Glavna točka vsega dela bo: Evharistija in krščanska družina. 2000 bavarskih romarjev pod Faulhaberjevim vodstvom je že priglasihih. Sploh računajo na velikansko udeležbo iz Evrope. Centralni odbor je v tesnem stiku z državnimi in privatnimi prometnimi podjetji, da vse pripravi v zadosni meri. Kot se čuje, tudi Jugoslavija ne bo slabo zastopana.

TROCKI UMIRA?

Mosk. poročevalec »Daily News« piše, da je Trocki nevarno obolen na isti bolezn, na kateri je umrl Frunze (gnojnik na 12 prstnem črevu). Angleški poročevalec kratko piše: »Na temelju podatkov iz zanesljivega vira se nahaja Trocki v stanju, pri katerem je ozdravljenje izključeno.« V Moskvi se širijo govorice, da je težka želodčna bolezen Trockega odnošna Frunzeja posledica hudega strupa.

SOVJETSKI NAČRT O ZAKONSKEM PRAVU ZAVRZEN!

Osrednji izvršilni odbor sovjetov je zavrnil načrt postavbe o zakonu, ki ga je izdelal justični komisar Kurski v duhu popolne nevarnosti zakonov. Kmečki poslanci s Kalininom na čelu so burno zahtevali izdatne globe in kazni na nebrzdno spolno življenje, posebno če ima moški več žen istočasno.

4000 METROV VISOKA GORA SE RUSI VSLED POTRESOV.

Iz Moskve poročajo, da se je pričela rušiti 16. novembra vsled hudega potresnega sunka 4104 metrov visoka gora Alagos na Armenskem. Kosi skalovja in nepseni plavci so zasuli več dolin. Prebivalstvo beži iz mest in vasi ob vzhodu hriba.

PROTISTRUP PROTI BOŽJASTI.

Iz Moskve poročajo, da je tam 24. novembra predaval akademik Pavlov o novi sirutki, s katero bo mogoče ozdraviti tudi najtežje slučaje božjasti. Pavlov je vbrizgal konju zmrznjene pasje možgane in je tako izval epileptične napade. Organizem zdravega konja uteg-

ne zatreči bolezen, ker izdeluje protistrup. Bolniki, ki so dobili injekcije te sirutke, so popolnoma ozdravili od božjasti, tudi v slučaju dednega obremenjenja.

SMRT VSLED SREČE.

V Kanadi so povrnili kirurgi po srečni operaciji vid 30 letnemu delavcu, ki je bil slep skozi 20 let. Ozdravljeni je rekel samo: »Vidim vse! Kakšna sreča!« in je umrl. Srce ni prestalo razburjenja.

KAKO ŽIVI STARI EDISON.

Slavni izumitelj Edison v svojem 76. letu ne spi več ko pet ur na dan. Nikoli ga ni treba buditi. Vedno je čil in dobre volje. Veliko bere in študira; naročen je na celo množico časopisov, zlasti tehničnih revij. Poleg svojega dela se najbolj zanima za cvetlice, ki jih občuduje v vrtovih kralja avtomobilov Henrika Forda. Edison trdi, da se ima zahvaliti za svoje zdravje temu, ker malo spi in ker nosi široke obleke, tako da mu je telo vedno dobro prezračeno.

PROTI FESU.

Prve vesti, ki so prihajale iz Turčije o prepovedi fesa, so se tikale samo turških službenih oseb. Zdaj pa je ta prepoved razširjena na vse prebivalstvo. Po celi Turčiji je izdana najstrožja naredba, da noben moški ne sme več nositi fesa. Carigrjski valijo je izdal naredbo, da bo vsaka oseba, zasačena na ulici s fesom na glavi, kaznovana; pa da nihče nima pričakovati zaščite od policije v slučaju, ako bi ga množica napadla radi fesa na glavi. O priliki proslave proglatitve republike je bilo nekaj nepokornih ljudi — fesarjev — tudi res dejansko napadenih in malone linčanih. Po ulicah povsod prodajajo slike Ismaila Kemala s cilindrom na glavi.

VLOMILČEVA SMOLA.

Te dni se je v enem najmenitnejših berlinskih hotelov v »Kaiserhofu« odigral dogodek, ki mu ga ni para v berlinski kriminalistiki. V tem hotelu se je nastanil švicarski direktor Hollinger s svojo soprogo prišedši iz Curiha. Soba si je vzel v prvem nadstropju z razgledom na Wilhelmsplatz. Kritičnega dne sta se gospod in gospa Hollinger ob 11 ponoči vrnila v hotel in tedaj se je odigral prizor, ki ga Hollinger takole opisuje: »Stopila sva z ženo v sobo nekako po 11. uri. Ker se nama je zdela soba preveč zakurjena, je moja žena odprla okno, ki gleda na Wilhelmsplatz in začela nato jemati stvari iz raznih kovčegov. Pri tem je bila s hrbtom obrnjena proti oknu. Jaz sem bil med tem šel v sosedno kopalnico, da se umijem in tu sem čez kakih pet minut zaslišal iz spalnice obupen krik moje žene. Ko skočim v sobo, zagledam na svojo grozo, kako stoji tik pred mojo ženo visok moški s črno masko in v silnatih sivih rokavicah — nastavlja jo ji na prsi revolver. Brez vsakega pomisleka sem se vrgel na vlomilca in nastala je besna borba, v kateri je bandit izkušal sprožiti revolver. Meni pa je med tem uspelo podreti ga na tla, vendar me je z držajem revolverja udaril po obrazu in po glavi. A nisem ga izpustil

Miklavžek,

prinesi mi

»VOIKA«

čevlje in nogavice

nasproti »Mestnega doma«.

In ga vse bolj zdrenjal proti odprtemu oknu. Tam pa sem ga zgrabil za noge in ga vrgel ven. Obležal je težko ranjen na tlaku. Kolikor se spominjam, je bil vlomilec brez čevljev samo v nogavicah, sicer pa elegantno oblečen. Slučajno je imel smolo in nalezl na mene, ki sem star sportsman in izvežban v atletiki. Vendar je ta dogodek na mene in mojo ženo tako deloval, da bom prekinil svoje potovanje in se vrnil domov v Švico, da se pomirim. — Alarmirana policija je potem našla vlomilca na cestnem tlaku s polomljenimi udi in ga dala prepeljati v bolnišnico. Spoznali so v njem nevarnega vlomilca, čegar specialiteta je bila obiskavanje višjih nadstropij čez balkone in okna na mačji način. To je 30 letni Kastner, ki je delal skupaj s svojim bratom in že dolgo prizadeval težkih skrbi berlinski policiji.

Glumač in slon. Glumač Doli v cirkusu Kludskega, ki baš sedaj prireja predstave v Bratislavi, si je nekaj zaznamoval v svoj z pisnik, ko so ga poklicali iz maneže. Pustivši na pesku beležnico, v kateri je imel potni list in več bankovcev, je hitel tja, kamor je bil poklican, da bi zvedel, za kaj gre. Ko se je vrnil v manežo, je zagledal, kako je veliki slon »Baby« prijel z rilcem beležnico in jo s slastjo spravil »pod streho«. Ubogi šaljevec je prišel vsled svoje nepredvidnosti ob več stotakov težko zasluženih češkoslovaških kron, pa še na policijski urad je moral, kjer je naznanil, kako je prišel ob potni list, brez katerega bi ne mogel potovati.

Odlikovana zaradi metle. Za časa vojne se je zgodilo, da se je moral bivši nemški cesar Viljem II. peljati skozi mesto Metz. Oblasti so ukazale, da morajo biti vse ulice, po katerih se bo vozil cesar, skrajno čiste. Po tem nalogu je prišel stražnik tudi k neki Justini Hofmann in ji ukazal, naj pomete hodnik pred svojo hišo. Žena pa je stražnika odgnala z besedami: »Tisti vaš cesar se toliko ni vreden kakor moja metla!« Ženska je bila zaradi teh besed obsojena na 6 mesecev ječe, ki jih je tudi odsedela. Sedanja francoska vlada pa je Justini Hofmann priznala visoko odlikovanje.

Ameriški luksuzni parnik »Lenape« zgorol. Luksuzni parnik »Lenape«, ki je pred par dnevi odplul iz Newyorka v Jacksonville, je na odprtem morju zgorel. Na krovu je bilo 200 potnikov, posadka pa je štela 100 mož. Potnike in moštvo so spravili na kopno tiho-tapci alkohola na svojih ladjah.

Barvne trakove, ogelni-, povošeni-, kopirni papir, hek ograjin zavitki in druge potrebščine pri **Lud. Baraga, Selenburgova ulica 6/1** Telefon tev. 950

MALE OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad dve vrstice se računajo višje. Za odgovor znakol

KAVARNISKA BLAGAJNICA

prvovrstna moč, se sprejme takoj v stalno službo. — Ponudbe pod »Kavarniška« št. 8070 na upravo »Slovenca«.

Treznega »strežala« sprejme drž. zdravilišče na Golniku z 8. decembrom. — Pismene prošnje na upravo zdravilišča Golnik do 5. dec.

GOVERNANTE

parlant parfaitement le français, le slovène, l'allemand, enseignant le piano, sachant les travaux domestiques, muve de bons certificats cherché place. — Lettres sous: »Stevie« à l'administration — Celje. 8030

Trgov. pomočnik

manufakturist, dober prodajalec, se sprejme kot prva pomoč v trgovini Fr. Poljača, Trbišče — Dolenj ko. 7891

Akviziterja

na dva in premož se išče za taloj. — Polze se pri »Aloma Comp., Ljubljana.

DEKLICA ali ZENA

20-40 let, vešča kuhanju in drugim hišnim poslom, pobožna, marljiva in zdrava, more dobiti trajno nameščenje proti dobri plači za lepemu postopku v nekem mestu Slavonije. Nalog v upravi lista pod 8027

Potnika

išče zagrebška veletrgovina vina in žganih pijač. — Ponudbe upravi pod št. 8002.

Akviziterja

sprejme zavarovalnica proti stalni plači. — Ponudbe z navedbo referenc pod šifro »Zavarovalnica« na »Propagando« d. d. oddani zavod, Ljubljana, Selenburgova ulica 7/II. 7968

KNJIGOVODJA

in samostojen KORESPONDENT v 4 tujih jezikih, z večletno prakso, želi primer mesta. Ponudbe na upravo lista pod šifro: »Fuj jezik« 7996.

Počtena

POSTREZNICA

katera je že služila kot kuharica ali hišna in ki zna servirati, z knjižico, dobrimi spričevali ali priporočili, ki bi opravljala dela od 7 jutraj do 6 zvečer, se sprejme takoj proti dobri plači. — Predstaviti se je: Puharjeva ulica 14, I. nadst., za Narodnim domom. 8058

DAME in GOSPODJE

z dobrim nastopom — za nabiranje naročnikov raznih ilustriranih in modnih časopisov — se sprejmejo pod ugodnimi pogoji. Pripravno kot postranski zaslužek. — Pismene ponudbe pod šifro: »Dobro »služek« na »PROPAGANDO«, rekla no dr. z o. z., Ljubljana, Selenburgova ulica 7, II. nadstropje.

Potnika

za razpečavane razgladitve, dobro upeljane, se sprejme pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe pod »Potnika« na »Propagando« d. d. oddani zavod, Ljubljana, Selenburgova ulica 7, II. nadst.

Okrajne ZASTOPNIKE

za Kranj, Radovljico, Ljubljano, Kamnik in Ločatec išče večja zavarovalnica. — Služba stalna in primerna za vnokelece. — Ponudbe z opisom dosedanjega poslovanja pod »Stalna« na »Propagando« d. d. oddani zavod, Ljubljana, Selenburgova 7/II.

Vesten uradnik

gospodarske institucije, neomadeževane preteklosti, z množično prakso, sprejme kleriki na deželi mesto občinskega tajnika. — Poleg tinitiva bi upravljal tudi posle hranilnice ali fondral kot poslovodja konuma ali vse skupaj ima tudi veselje do posvet delu, koder se je že udeleževal. — Cenene ponudbe naj se blagovoljno nasloviti pod »Maršiv 795« upravi »Slovenca«, Ljubljana — do 10. decembra t. l.

FOTOGRAFA

ali AMATERJA, za pokrajinske slike, in stereofotografije sprejememo za stalno. Ponudbe z referencami in navedbo plače pod šifro: »Fotograf« na »Propagando«, d. d. oddani zavod, Ljubljana, Selenburgova ulica 7, II. nadstropje. 7966

Zahvala.

Najdobjekše zahvalo izrekam g. dr. Alek and u KUJARJU, primariju pljučne bolnice, da je ozdravil mojega 74 letnega soproga Stefana Miskajca, viš. revidenta, kateri se mu je izročil v popolnoma brezupnem stanju. Ravno tako se zahvaljujem č. sestram, ki so mu z lubeznivo in skrbno nego olajšale bolečine in doprinesle njegovemu ozdravljenju. Margareta Miskar, soproga.

DRVA - CEBIN

Wollova ulica 111. — Telefon 56

V našem se odda usnlarsko podjetje z vseni potrebnimi lokali in objekti. Naslov v upavi »Slovenca« pod št. 7759.

Kararčki (Klebotier)

harserji, lahini vrvi, izvirni pevali no 200, 250, 300 Dn, plemenske samice 50 Dn. Razo šilam na vse kraje in jamlim, da piše dopsa živ. Ziga Wohlsahrt, Ljubljana, Cerkva, ul. 21 II

Koh'la

se odda do 1. VII. v uporabo proti dobri oskrbi in reji. — Naslov v upravi pod št. 8053.

AVTO-KOZUH, dobro ohranjen, več moških oblek, napredaj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 8053.

Pripravno darilo za

Miklavža ali Božič!

Otroški voziček »Holender«, dobro ohranjen, z gumijem, se ceno proda. — Odleđa se iz prijaznosti v trgovini F. K. KAISER, puškar. 8056

Otroški STOLČEK

v dobrem stanju, prodam. — Ponudbe pod »Croatia 1872«.

Planino dobro ohranjen. — Ponudbe pod »Planino/8072«.

IZJAVA.

Podpisani izjavljam, da nisam plačnik za dolgove, ki bi mi jih napravila moja kćerka Ana Müller.

RUDOLF MÜLLER

strojni mojster drž. žel.

Brijačvo olje

kupuje vsako množino po najvišjih dnevnih cenah drogerija A. KANC sinova, Ljubljana, Zidovska ulica 1.

Popravila

šivalnih strojev

točno in ceno. — GOREC, Gosposvetska cesta št. 14.

HIŠICA

z zemljiščem blizu Trbovelj, ručnika, po ugodni ceni za 25.000 Din naprodaj. Naslov v upravi lista pod št. 7999.

Veliko skladišče

suho, svetlo, s pisarniškimimi prostori event. s prodajnim prostorom na cesti — SE ODDA. — Več se poizve: Gosposvetska cesta št. 8.

Pročam

POSESTVO

v bližini Kranja. Cena samo 150.000 Din Hiša, hlev za 8 glav živine in gospodar. poslopje, vse novo in z opko krito, v najlepši ravnini, vse obsejano. Voda in elektrika pri hiši. Na željo kupca se dobi ves živ in mrtvi inventar. — Naslov se izve v upravi lista pod šte. 7903.

Kmelske droge

kupim več vagonov do 24. decembra. — Ponudbe pod »Dobava do 24. decembra/7950« na upravo lista.

Kuhinjsko posodo

vseh vrst in druge potrebščine najprejnejše trr najcenejše dobite pri tvrdki A. VICIČI — MARBOR Glavni trg 5

Mod. šivilja Mar. KRMELJ, Bethovrova ulica št. 9/II, izdeluje po meri promodni, in večerne obleke, kostume, plašče in vsa popravila ter moderniziranje 7978

Pri gosp. upraviteljstvu »Proskdor« v Brezovici pri Mariboru se takoj proda

BIK

šeste pasme »Marahferer«, zelo lep, 2½ leta star. — Cenjene ponudbe na gornji naslov. — Telefon št. 410.

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah

črne, ju elir, Ljubljana

Wollova ulica št. 3.

Išče se

HLEV

za 4 konje in SKLADIŠČE

za 2 vagona blaga, z mahno shrambo, po možnosti z dvoriščem, v bližini kolodvoza

— Ponudbe na Aloma Company, Ljubljana, pod šifro »HLEV«. 8014

Zdravišiška restavracija

v renomiranem termalnem kopališču v Sloveniji, kjer je mogoče letoletni obrat, SE ODDA V NAJEM. Veliki in elegantni obratni prostori. — Interesenti s kavci dobio informacije pri ALOMA COMPANY v Ljubljani.

Prostovoljna sodna dražba.

Dne 4. decembra 1925 ob 10 dopoldne se vrši v Mariboru na licu mesta, Aleksandrova cesta 79, prostovoljna sodna dražba vložkov št. 179 in 68, kat. obč. Grajski marof, z dostilniškim inventarjem, sodi itd. — Izključna cena je 200.000 Din. V hiši je dobro ideoča goštilna z lepim vrtom, na zelo prometnem kraju. Kupec se lahko takoj vidi. — Interesenti so vabljeni. Pojavila daje dr. Rihard FANINGER, odvjetnik v Mariboru.

NOVA BOLNICA V TRBOVLJAH sprejme spretnega

strežnika - bolničarja

Nastop službe takoj. Plača po dogovoru. Oskrba v bolnici. Prednost imajo zdravi samci z daljšo prakso. — Ponudbe s pričevali je poslati na »Upravni odbor Bratovske skladnice v Trbovljah«. 7957

Pršla je iz Argentine privatno tužna vest, da je naš brat in svak

ing. Bogumil Žnidaršič

dne 30. oktobra v Santiagu de Chile v tamkajšnji bolnici v 42. letu starosti podlegel močnejši usodi.

V Ljubljani, 30. novembra 1925.

Razžaloščena:

Ing. CIRIL ŽNIDARŠIČ, brat,
FRANICA ŽNIDARŠIČ, svakinja,

Brez posebnega obvestila.

Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskrenoljubljena soproga, mama, gospa

Terezija Blatnik roj. Omahen

soproga čevlj. mojstra

v nedeljo zvečer, previdena s sv. zakramenti, po kratki mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala. — Pogreb nepozabne se vrši v torek ob 4 uri popoldne iz dež. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 30. novembra 1925.

KAROL BLATNIK, soprog,
KAROLINA, MICI, STANKO, POLDI, ROZI,
FRANCI, IVANČEK, otroci.

Sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je naš preljubljeni

Rajko Faninger

sodni uradnik

danes ob 5 popoldne po kratkem in hudem trpljenju Bogu vdano v Gospodu zaspal.

Zemeljski prah draga pokojnika bo vrnjen materi zemlji na mestnem pokopališču v Po-brežju v torek, 1. decembra 1925 ob 3. uri popoldne, kjer bo dragi pokojnik na mrtvaškem odru.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 2. decembra 1925 ob pol 9 v frančiškanski župni cerkvi.

Maribor, dne 29. novembra 1925.

Elizabeta vdova Faninger, mati. — Marija Faninger, soproga. — Rajko in Jelka, otroka Bruno Faninger, veletrebec, dr. Rikard Faninger, odvetnik, Ernest Faninger, bančni uradnik, bratje. — Jospina Smerdu, soproga žel. uradnika, sestra. — Marija Faninger, E. na Faninger, Heda Faninger, svakinje. — Fran Smerdu, svak.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Mariboru.

Nepotrebna skrb za Miklavžev in božično darilo!

ker je trdka

JOSIP PETELINC, Ljubljana

znižala v to svrbo cene živalnim strojem in kolesom znamke „Gritzer“ „Phoenix“ „Adler“ za

10 % ugodna obročna odplačila.

KOKS - ČEBIN

Wollova ulica 1/II, - Telefon 56

Neobhodno potrebni za vsako gosp. dinjstvo so

dr. A. Oetkerjevi izdelki za kuhanje

(Svetla glava)

Prašek za pecivo
Vanilin sladkor
Prašek za puding
Zmes za kolače

Dobi se povsod in v glavni zalogi

JOS REICH, Maribor.

Knjiga receptov na željo brezplačno in pošta, prosto.

Dragi sveti Miklavž!

Prinesi mi knjigo s slikami

Zaspanček-Razkodranček!

Največje presenečenje Vašim malčkom naredi

sv. Miklavž s slikovnico

„Zaspanček - Razkodranček“!

Naročite po v soboto priloženi čekovni po-ložnici, pa jo dobite v dveh dneh!

Prva slovenska izdel-valnica perila priporoča

za Božič

Perilo za dame belo in barvasto. —

Kombinacije vseh vrst

Perilo za gospode po nizki ceni. — Frak-smoking in športne sraice le po meri in naročilu

M. Alešovec, Ljubljana Cankarjevo nabrežje 1./I

Opreme za neveste in novorojenčke po naročilu

V zalogi živalarska vezena

Vsak hoče ob Miklavžu in Božiču

napraviti svojim s primernim darilom veselje in to je le mo-goče, če iste kupi pri trdku

Josip Petelinc, Ljubljana

ki ima veliko zalogo, žepnih robcev, rokavic, nogavic, pletenine, srajce za gospode, toaletne potrebščine, samoveznice, angleške šifone, fine klote, vezene, čipke, torbice, nahrbtnike, palice in še veliko, veliko drugih lepih in potrebnih stvari po znatno znižani ceni.

Na veliko in malo!

Na veliko in malo!

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. D.

Pot je bila ne samo težavna, ampak čisto celo nevarna. Kolikokrat je morala priskočiti na pomoč Wilkonova sekira in utreti pot med zapletenimi vejami. Razmočena ilovnata tla so polzela pod stopinjo. Pot so jim daljša i tisočeri ovinki okrog nepremagljivih ovir, visokih granitnih skal, globokih, strmih hudournikov, nevarnih razmočenih tal. Tako so do večera prehodili komaj pol zemljepisne stopinje. Uta-borili so se na alpskem vznožju, na bregu potoka Cobongra, na robu majhne planote, porastle s štiri čevlje visokim grmovjem, ki je s svojim svetlordečim cvetjem prijetno iznenadilo oko.

»Huda bo še, huda, predno bomo na oni strani, je dejal Glenarvan in s strahom pogledoval na po-gorje, čigar obrisi so se že izgubljali v somraku. Alpel To je ime, ki da misliti.

— No, no, tako huda pa res ne bo, dragi moj Glenarvan, ga je zavrnil Paganel. Nikari ne mislite, da vam je prehoditi Svicarsko. V Avstraliji so Gramp-jani, Pireneji, Alpe, Modre gore kakor v Evropi in Ameriki, pa v to v precej zmanjšani meri. Vsa ta imena vam dokazujejo le toliko, da domišljija zem-ljepiscev ni brezmejna, ali pa, da je jezik lastni. imen z-f-o reven.

— Kakšne so torej te avstralske Alpe? je vprašala lady Glenarvanova.

— Grički, da jih vtaknete v žep, je odgovoril Paganel. Prišli bomo čez, ne da bi vedeli kdaj.

— Le malo bolj skromno! je dejal major. Samo človek, ki je tako razmišljen kakor vi, more priti čez gorovje, ne da bi vedel, kdaj.

— Razmišljen! se je razhudil Paganel. Saj vendar nisem več razmišljen. Za pričo pokličem naši dami. Ali nisem držal slovesno dane obljube, odkar sem na tem kontinentu? Ali sem bil le enkrat raztresen?

Ali mi imate očitati le eno samo zmoto?

— Nobene, prav nobene, gospod Paganel, ga je hitela tolažiti mi-s Grantova. Sedaj ste res najpopolnejši človek na svetu.

— Še preveč, gospod Paganel, še preveč ste polni. Saj veste, da so ble vaše raztresenosti tako mične, se je smejala Glenarvanova gospa.

— Ne res, da, gospa? se je razveselil Paganel. Če ne bom imel več napak, bom tak, kakor vsi drugi ljudje. Upam torej, da ga v kratkem tako polomim, da se zopet enkrat počeno nasmejete. Vidite, da vam povem po pravici: kadar nisem raztresen, se mi zdi, da sem zgrešil poklic.

Drugo jutro, dne 9. januarja, je četica zavila v alpski prelaz. Pa ni šlo tako z lahkoto, kakor jim je bil zatrjeval Paganel. Hoditi so morali na slepo srečo, bloditi po ozkih in globokih soteskah, vedno v ne-varnosti, da so prišli v zagato (slepo ulico).

Ayrton bi bil brez dvoma v velikanski zadregi, da niso po enourni hoji prišli do krčme, bedne bez-nice, ki je hipoma zrastle iz tal na gorskem obronku.

»Pri moji veri! je vzkliknil Paganel, gospodar te bajte in na takem kraju pa že ne more imeti preveč gostov! Kaj ga je neki prineslo semkaj?

— Da nam da pojasnil, ki nam jih je tako zelo treba, je odgovoril Glenarvan. Vstopimo!

Glenarvan in za njim Ayrton sta stopila čez prag revne krčme. Gospodar »Gostilne pri Loveu« — tako se je vsaj glasil napis nad vrati — je bil osoren člo-vek odurnega obraza. Videlo se mu je, da je sam svoj najboljši gost, vsaj kar zadeva brinjevec, grog in žganje v njegovi kleti. Sicer pa je živel sam samcat, kadar se ni ustavil pri njem popotni skvater ali pa gonjači velikih čred.

Mož je odgovarjal zelo nejevoljno na vprašanja, ki sta mu jih stavljal Glenarvan in Ayrton. Vendar je mogel zadnji iz odgovorov razbrati, katere poti se mu je držati. Glenarvan je s par šilingi poplačal krč-marja za trud, ki ga je imel z odgovarjanjem. Že je hotel zapustiti beznico, ko mu je pogled obstal na razglasu, ki je bil nabit na zidu.

Bil je razglas kolonijске policije. Govoril je o zločincih, ki so ušli iz Perth. Na glavo Bena Joyceja je bila razpisana nagrada. Sto funtov šterlingov dobi tisti, ki ga izroči oblastem.

»To je pa res lopov, ki se ga spleča obesiti, je dejal Glenarvan čolnarju.

— Kaj obesiti! Vjeti, v jti! je odgovoril Ayrton. Stofuntov šterlingov! To je že lep denar! Mislim, da jih ni vreden.

— Kar pa zadeva gostilničarja, mi ni nič kaj pogodu, čeprav ima nabit policijski razglas.

— Tudi meni ne.

Glenarvan in čolnar sta dospela do voza. Obrnili so se proti kraju, kjer se konča deželna cesta iz Luck-nowa. Od tam se je vila v gore ozka stezica. Začeli so pot v gorovje.

Vzpenjanje v hribe je bilo zelo težavno. Več kakor enkrat so morali sestopiti polnici in njihovi tovariši. Treba je bilo priskočiti na pomoč težkemu vozu in ga porivati pri kolesih, če je bilo le pre-strmo, zadrževati na nevarnih mestih, izprezati vole, če je prišel nagel ovinek in bi sprednje živali samo ovirale, podstavljati kolesa, če je hotel voz zdrčati nazaj. Večkrat je moral Ayrton poklicati na pomoč tudi konje, čeprav so bili od hoje vkreber že čisto izmučeni.

Bodisi radi teh prevelikih naporov, bodisi radi česa drugega, toliko je res, da jim je tisti dan po-ginil konj. Zgrudil se je hipoma, ne da bi bil poprej kazal kakršnekoli znake bolezni. Bil je Mulradyjev konj. Ko ga je mornar hotel spraviti pokonci, je videl, da je žival poginila.

Ayrton si je prišel ogledat žival, ki je ležala na polti. Na noben način si ni mogel razložiti nenadne smrti.

»Najbrž se je ubogi živali utrgala žila, je pri-pomnil lord Glenarvan.

— Na'brž je pritrtil Ayrton.

— Vzeml mojšega konja, Mulrady, je pristavil Glenarvan, jaz pa prisedem na voz h gospe Heleni.

Zahvala

vsem prijateljem in znancem za vse izkazano sočutje, častno spremstvo, poklonitev prekras-nega cvetja naši predragi soprogi, nepozabni mami, tačči, stari mami, gospej

Mariji Slanič.

Posebno se zahvaljujemo častiti duhov-ščini za vso tolažbo tekom bolezni, predvsem pa gospodu primariju dr. Josipu Cholera za požrivovalno zdravniško pomoč, s katero je prerano odpoklicani olajšal prenašati trpljenje te grozne bolezni.

Brezice, dne 30. nov. 1925.

TUGUJOČI OSTALI.

Zahvala

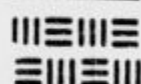
vsem prijateljem in znancem za vse izkazano sočutje, častno spremstvo, poklonitev prekras-nega cvetja naši predragi soprogi, nepozabni mami, tačči, stari mami, gospej

Mariji Slanič.

Posebno se zahvaljujemo častiti duhov-ščini za vso tolažbo tekom bolezni, predvsem pa gospodu primariju dr. Josipu Cholera za požrivovalno zdravniško pomoč, s katero je prerano odpoklicani olajšal prenašati trpljenje te grozne bolezni.

Brezice, dne 30. nov. 1925.

TUGUJOČI OSTALI.

Priporočamo »Cirilove knjžnice« v Mariboru: 8 zvezek: Orcey Dušica Roman.

L. del 16 Din. 9 zvezek: Conan Doyle: V ilbijski pašlavi. Roman 12 Din. 10 zvezek:

Bernett: Živ pokopan. Povest 8 Din. 11 zvezek: Camelli: Izpoved socialista (Od socialista

do duhovnika) 16 Din. 13 zvezek: E. Lešnik: Sumi, šumi Drava. Critice iz mariborske

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

Več tisoč parov čevljev,

zaostankov, garant. naj-
boljše kvalitete za moške,
ženske in otroke prodaja

tovarna Peter Kozina & Ko., Tržič

radi čiščenja zaloge, dokler traja zaloge, pod lastno ceno. Te vrste prodajajo se samo **v prodajalni Breg štev. 20.** — Isto tako prodajajo se ostanki parov in vzorci, luksuzni čevlji za dame tudi pod lastno ceno samo **v trgovini Aleksandrova cesta štev. 1.**

Primerna darila za Miklavža in Božič

odraslim in malim nudi v največji
izbiri po najnižjih cenah tvraka

F. M. Schmitt

Ljubljana, Pred škofijo 2

P. n. bančnim zavodom

ter industrijskim podjetjem dobavljamo poslovne knjige itd. po posebnem naročilu v priznani lini izdelavi v najkrajšem času.

Knjigoveznica K. T. D. v LJUBLJANI
Kopitarjeva ulica 6/II.

FR. STUPICA — Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 1.

Ustanovljeno leta 1893.
Kotli za kladivo in žganjekuho
Traverze, žine, cement
Reporeznice
Gepellin-Plugi
Obrtniško in gospodarsko orodje
Armature in cevi

Samovarji, dereze
Pohišteno in stavbno okovje
Razne trpačke za vodo, vino in oljico
Plitve metke, kuhinjska posoda, centrifuge za mleko
Plahie za vozove
Žima in morska trava
Zaloga smodnika in drugih razstreliv
Sanke
Najnižje cene!

**Absolutno zanesljivi
trpežni
elegantni**
„Wimpassing“ čevlji za sneg
in galoše.

SALAMA

prve vrste novo blago popolno zrela
dobiva se povsod

Prva hrvaška tovarna salame, suše-
nega mesa in masti

M. Gavrilović in sinovi d. d.
Petrinja.

Zastopstvo za Ljubljanski in celjski
okoliš

R. Bunc in drug, Ljubljana - Celje.

Inserati v »Slovenec« imajo po-
poln uspeh. — Inserirajte v njem!

Krasno izbiro raznovrstnega pohištva

za stanovanja in pisarne
nudi Vam po izredno zmernih ce-
nah velezaopogo pohištva, tepetni k h
izdelkov, žime in morske trave

tvrdka **PETER KOBAL**, Krani

podružnica: **LJUBLJANA, KOLIZEJ**

Zanesljivim plačnikom tudi na obroke

Pozor! Najceneje Pozor!

otomane v blagu 850 Din; otomane v gradlu 720 Din;
afrik modroce 250 Din — kakor tudi vsi drugi tapet-
niški izdelki po znatno nižanih cenah. — Vse vrste
ZIMA vedno v zalogi. — Vsa popravila se solidno
in najceneje izvršujejo. — Se priporoča

FRAN JAGER, tapetnik — Kolodvorska ulica 27.

Želite Vi

Vaš nakup rečno in po ceni preskrbeti, potem se
obrnite na

Anton Tkalec

Maribor, Glavni trg št. 4

Tam je zaloga v veliki izbiri: Moške in deške obleke,
dežni plašči, zimski suknje, perilo, nogavice, gamase,
dokolenice, čepice, klobuki, moški, ženski in otroški
čevlji, dežniki, nahrbtniki, potne košare i. t. d.

Le Glavni trg št. 4

Brez dobička prodajamo

do 10. decembra obleke in čevlje za deklice, dečke
in otroke kot Miklavžovo darilo! — Izrabite to
ugodno priliko ter se pravočasno oskrbite z darilom!

Fran Derenda in Cie., Ljubljana

Erjavčeva cesta št. 2.

»RIBA«

Nova specialna trgovina samo za ribe in ribje konzerve
v Ljubljani, Gradišče (poleg Schumija)

Otvoritev: v petek dne 4. decembra t. l.

Cene nižje kot na vseh drugih tržiščih! Pridite in prepričajte se sami!

Ribe iz lastnih vodá! — Kvaliteta najprvo vrstnejša!

Vsak dan sveže morske in žive sladkovodne ribe vseh vrst.

Na željo se redno dostavlja na dom in promptno pošilja na deželo vsaka množina.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopu)

Obrestovan'a vlog, nakup in prodaja vsako-
vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut,
borzna naročila, preduemli in krediti vsak
vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila
v tu- in inozemstvo safe-depositi ltd. ltd.

Brzojavke: Kredit Ljubljana
Tel. 40. 457. 548. 805. 806